

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 .
Pe o lună . 2.40 .
Numărul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare ziar
20 filei.
Manuscripte nu se inapo-
iază.

Părerile oamenilor imparțiali asupra situației noastre interne.

IV.

Declarațiile domnului prof. D. Comșa.

Primum dela d. D. Comșa, venerabilul profesor din Sibiu și distinsul nostru luptător politic de pe vremea memorandumului, răspunsul următor, la întrebările noastre.

Care este părerea dv. asupra situației noastre interne?

Trebuie să deschid aceste rânduri cu câteva mărturisiri de ordin personal. De un deceniu și mai bine eu nu fac politică militantă. Apropierea nemijlocită de factorii conducători ai mișcării noastre politice mi-a inspirat odinioară hotărârea de a lua asupra mea rolul unui simplu observator. Desiluziile influențează totdeauna conduita noastră.

Când cu procesul memorandumului, acum două decenii, mă ispitea din când în când gândul de a lăsa politica militantă în grija cărmacilor oarecum „predestinați”, între altele tocmai fiindcă avusem ocazie de a cunoaște, din intuiție proprie felul conducerii și peripețiile politicii naționale.

Ceea ce m'a determinat apoi a mă retrage irevocabil a fost un episod, care m'a întristat până în adâncul sufletului. Poate e bine să-l amintesc aci ca să explic încătușarea desgustului ce m'a cuprins de atunci încolo, pe mine, care mă avântasem în vâltoarele politice entuziasmat ca puțini alții.

În curgerea alor 14 luni nesfârșite, cât a dăinuit întemnițarea, de repețite ori luașem unanim înțelegere de a mulțumi în corpore, pentru cazul grațierii, împăratului la Viena, firește cu ignorarea guvernului cărmuit de satrapul Bánffy, care ne înfundase la — răcoare.

Dar abia scăpați, din închisoarea Văulului „fruntașii dintâi” au ținut a-și da tainice întâlniri în capitala apropiată și după multe și, pe semne, anevoioase ticlueli cu samsarul stăpânirii curtenitoare, iată că dat mi-a fost a vedea părăsind saloanele celui mai somptuos hotel doi colegi matadori, gătiți ca de bal, mergând în landou închis, la acelaș Bánffy, vezi Doamne, spre a săruta, după zisa mea de atunci, gârbaciul care ne lovise.

În fața acestei stranii întâmplări, care și azi, după 20 de ani, stârnește în mine legitimă indignare și scârbă, nu mi-a rămas decât să renunț la așa zisa politică.

Aș putea continua cu episoadele dar mă rețin, temere având de a nu mă putea opri cu una cu două. Atâta adaug, că am urmărit cu viu interes peripețiile ce s'au perindat în ale politicii noastre interne. Mă cred îndreptățit deci să spun câteva

cuvinte în treacăt asupra stărilor dela noi. Din capul locului declar că voi vorbi sincer și fără multă rezervă.

Trec dar la întrebarea pusă și constat și eu că, situație mai critică, mai păgubitoare intereselor naționale nici că s'ar putea închipi.

Negreșit că în prima linie conducerii partidului îi revine datorința imperioasă de a premerge cu exemplu bun și de a mulțumi și împăca spiritele extrem de agitate, începând, aș zice eu, cu opreliștea publicării de învinuiri fără rost în organul propriu, învinuiri și ponegriri, în parte grave, cari mai ales ele au deslănțuit violul atâtor discuții și hărțuiri patimase.

Cu ori ce preț și cu ori ce jertfe, pacea și armonia de mai înainte trebuiesc readuse.

Ceeace ierta nu se poate este că, în ciuda atâtor stăruințe de o parte și atâtor promisiuni de altă parte, comitetul executiv n'a apucat după atâta amar de timp, a înfăptui organizația partidului. Urmările sunt pe cât de evidente pe atât de triste și din seamă afară păgubitoare. Înăptuirea organizației se impune de urgență.

Ce credeți despre neînțelegerile celor două ziare din Arad?

Ce opinie aveți față de svomul cu pretinsa trădare a „Tribunei”?

Neînțelegerile, sau mai bine zis, vrajba dintre ziarele aradane, o consider eu unul nu atât ca provenind din jignirea unor vanități și aspirații personale ce le-ar fi nutrit unii sau alții ci cu deosebire din faptul, că trifoiul Mangra-Brote-Slavici, vornicii „Tribunei” de odinioară, au mers cu ticluiele „diplomatice” până a se arunca fățiș în brațele guvernului care li-se părea prevenitor și darnic.

Acest pas a stârnit nedumeriri și bănueli ușor de explicat, dat fiind că triumviratul cărmuise până bine de curând naia „Tribunei”. Ca mulți alți aderenți, am rămas și eu înmărmurit și bănuind întreagă redacția, la început. Dar văzând că „Tribuna” nu pregetă a da, ea mai întâi aprigă năvală, înfierând acel pas nesăbuit cu pecetea negrii trădări de neam și continuând a fi intransigentă în toată puterea cuvântului repede mi-am recucerit în crederea de mai înainte.

Fapt neîndoișos este astăzi că, după atâta toropeală și deducții prăpăstioase, în sprijinul acuzei grozave ca și când stăpânii și cărmacii actuali ai „Tribunei” ar fi comis și ei, în rând cu amintita troiță,

păcatul trădării, nu s'au adus până în prezent măcar și numai o singură dovadă serioasă.

Așa fiind, rămâne să se închee acest odios dosar, tradarea ziarului „Tribuna” fiind și așa, vorba dlui Mihu, o fantomă, iac așa de ochii lunei naive.

De altcum, valurile „trădării” par a se alina oarecum tiptil și pe nesimțite, negreșit în lipsa de dovezi. Dar fiindcă gogorița asta trebuie menajată și menținută la suprafață cu orice preț, fie și cu armele calomniei iată că „ploaia de săgeți” și cu ea fulgerile păcatului se descarcă, cu vârf și îndesat, asupra poetului Goga, cinstea întrupată și lumina ochilor noștri.

Că d. Goldiș, exponentul comitetului și directorul ziarului, vezi dragă Doamne, autorizat, a mers până a îngădui să se publice asemenea năzbâtii încornurate, este o dovadă mai mult, că dsa este călăuzit de patimă fără leac și că a sunat oara înlocuirii sale prin alt personaj mai puțin năvalnic. La din contră: videant consules!

Găsiți că din cele două ziare, unul, trebuie să părăsească Aradul, — care din două?

Răspund în treacăt, că asupra acestui punct împărtășesc întocmai opinia dlui P. Cosma, care știut este, stărue pentru strămutarea ziarului autorizat în capitala țării, eventual pentru strămutarea la Cluj, Orăștie sau chiar la Sibiu.

Ați observat un singur moment, dela începerea campaniei împotriva acestui organ de publicitate, când „Tribuna” ar fi părăsit linia de intransigentă în politică?

Credeți că e de importanță ca neînțelegerile între ziarul „Românul” și „Tribuna” să se curme în cel mai scurt timp, — prin ce remedii?

Admiteți ideea distrugerii numitului ziar?

O neiertată și regretabilă greșală de tactică a săvârșit comitetul executiv atunci când, cedând unor intervenții particulare, s'a amestecat și ingerat unde nu trebuia, decretând cu dela sine putere suverană, trădarea și cu ea distrugerea „Tribunei”, ca și când încătușarea libertății cuvântului și amuțirea opiniilor mult puțin osebite ar fi soluția cea mai nimerită și expeditivă, ca la armată.

După cum era de prevăzut, ziarul osândit, fără doar și poate, la peire, s'a apărut roiniceste rămânând în picioare și astfel comitetul a îndurat, hotărât lucru, un veritabil și meritat eșec, în paguba ireparabilă a prestigiului său și așa ciuruit.

Până a nu încheia spusele, țin și eu să accentuez, că răspunderea pentru situa-

ția destrăbălată și încăleită de azi cade, lucru clar, în sarcina conducerii oficiale, care trebui-va să întrevină fără multă zăbavă și până ce camăgrena urgiei nu s'a în- cuibat prea adânc.

Incolo țînă a suleva, că aderez la propunerea dlui Mihu de a se exmite o conferință mixtă și că decisiunile luate vor trebui supuse comitetului executiv spre incurajare și înfăptuire.

„Clubul național-român” din Bucovina.

Din Cernăuți se anunță: Joi în 18 l. c. clubul naționalist și cel conservator au ținut o conferință în care s'a hotărât contopirea ambelor cluburi într-o singură grupare cu numele „Clubul Național Român”. Au participat la această întrunire deputații: G. Sârbu, Dr. Nicu Vasilovschi, Dr. E. Popovici, Dr. I. Tarnavski, D. cav. de Bejan, C. Popovici Niculiță, Const. baron Hormuzachi, Nicu cav. de Flondor, Aurel Turcan.

Deputații Varteres cav. de Pruncu, George Boncheș și Dori Popovici au scuzat absența lor, declarându-se solidari cu decisiunile ce se vor lua.

În această conferință s'a exprimat îndeosebi dorința, ca noua grupare să fie primul pas hotărâtor pentru concentrarea tuturor deputaților români cu dor și putere de muncă cinstită într-un singur partid național.

Noua grupare n'a pornit din dorul de luptă ci din necesitatea situației grele politice, care impune numai decât concentrarea și consolidarea tuturor puterilor într-o vrednică reprezentare a intereselor noastre naționale.

Conducerea noului club se compune din deputații: Dr. Eus. Popovici, Nicu cav. de Flondor și Dr. I. Tarnavski.

Boala contelui Aehrenthal. Ziarele din Viena aduc încă tot știri nefavorabile despre sănătatea ministrului de externe. Contele Aehrenthal se află actualmente în Viena, închis în odaia sa de lucru și nu comunică decât în scris cu reprezentanții politici din cele două state. Boala ministrului de externe dă tot mai multă consistență știrilor despre apropiata sa demisie. În cercurile din străinătate plecarea contelui Aehrenthal se și consideră de pe acum de fapt împlinit. Cîrculă versiunea, că, ținându-se seama de boala ministrului, delegațiile vor fi convocate mai curînd de cum s'a fost plănuțit la sfîrșitul anului trecut și anume pentru ca contele Aehrenthal să poată pleca cît mai fără întîrziere în concediu mai lung. Plecat odată, se dă ca sigur, că nu se va mai întoarce la resortul de externe. În cercurile creștin-sociale se crede chiar că demisia contelui Aehrenthal va urma încă înainte de convocarea delegațiilor.

Din planurile moderaților noștri.

Aflăm din corespondența ungurească „Keleti Értésítő” că șobolanii vieții noastre naționale, „moderații” ar fi început o nouă acțiune (!) — pentru apropierea româno-maghiară. Moderații noștri și-au câștigat în acest scop un organ publicistic special, care va apare la Brașov în chipul „Deșteptării” sub conducerea dlui Arsenie Vlaicu.

Uneltiri împotriva triplei alianțe. „Vossische Zeitung” din Berlin publică un articol despre activitatea lui Bavona, nunciu papal la Viena, care a murit zilele trecute. Între altele autorul articolului spune că Sf. Scaun pierde un mare diplomat prin moartea lui Bavona, care a fost conducătorul unor combinațiuni de o deosebită însemnătate.

El a fost trimis la Viena să spulbere alianța Austriei cu Germania și să zădărnicească politica contelui Aehrenthal.

La începutul activității sale diplomatice Bavona a reușit să-și asigure sprijinul partidului creștin-social, crezând că va reuși cu patriotismul lor înfocat să atragă de partea sa și pe clericali din Germania și astfel să-și poată realiza planurile sale. Bavona era convins că în cel mai scurt timp va izbucni războiul între Italia și Austria. El credea că îndată ce Italia va fi distrusă ca mare putere, va rezolva chestia romană, adică va elibera pe Papa și va înființa din nou statul

papal. În primul rînd trebuia să răstoarne pe contele Aehrenthal.

În mâinile lui s'au adunat toate firele intrigilor îndreptate din diferite părți contra contelui Aehrenthal. Bavona a reușit să agite contra alianței Austriei cu Germania, nu numai partidele catolice, pe Germani și pe Slavi, ci a făcut să scadă și simpatia Germanilor naționaliști față de Italia.

Și în partidul lui Justh din Ungaria a creat un curent ostil față de actuala politică externă a monarhiei. La Viena și Budapesta diferite persoane politice nu știu ce cauză ar trebui sprijinită.

Bavona n'a ascuns niciodată că lupta pentru distrugerea triplei alianțe.

Vizita moștenitorului la Berlin. În legătură cu apropiata vizită la Berlin a arhiducelui Francis Ferdinand ziarele din Germania scriu, că vizita aceasta trebuie considerată ca o desmintire la adresa zărelor străine, cari au răspândit știrea că relațiile dintre Germania și Austro-Ungaria ar fi încordate din cauza chestiei marocane.

Sedinta camerei. Azi și-a luat începutul discuția proiectului de apropiere. Cel dintîi orator a fost contele Albert Apponyi, care a exprimat neîncredere guvernului pentru că acesta în tot decursul armistițiului parlamentar n'a făcut nici o încercare pentru aplanarea divergențelor. Apponyi a propovăduit apoi continuarea războiului parlamentar și a cerut guvernului împlinirea aspirațiilor militare ungurești în cadrele reformelor militare. A protestat apoi împotriva acelor tendințe vieneze, cari slăbesc relațiile monarhiei cu Italia și a făcut promisiune că parlamentul ungar va face totul pentru salvarea bunelor relații cu Italia. A fost aceasta o nouă ieșire a panmaghiarismului împotriva cercurilor politice a-creditate pe lângă moștenitorul de tron și o nouă încercare de a întări situația sdruncinată a contelui Aehrenthal. Credem însă că inexorabila logică a evenimentelor va spulbera speranțele marului farsor.

Vorbirea contelui Apponyi e considerată de altfel în cercurile politice ungurești ca un eveniment de mare însemnătate pentru mersul crizei politice.

Georges Courtellne.

Măhniri adânci.

Trad. de Adrian Corbul.

Personajele: Gabriela, Carolina.

(La ridicarea cortinei. Carolina brodează la lumina unei lămpi pusă pe o meschioară. E tăcere. — Deodată, clopoțelul răsună violent. Carolina își lasă lucrul, părăsește scena și merge să deschidă. Se aude în anticameră: „Gabriela!” și numai decât sughițurile de plîns ale Gabrielei.)

Carolina. — Ce? plîngi?

Gabriela. — (Isbucînd în sughițuri). Ah! scumpa mea! Scumpa mea!

Carolina. — Dumnezeule, dar ce s'a întîmplat?

Gabriela. — Un scaun!... dă-mi un scaun!

Carolina. — (Sîlînd-o să șadă). Iată!

Gabriela. — Mulțumesc! Un pahar de apă, vrei?

Carolina. — Numai decât! Biata mea pisicuță! Biata mea pisicuță!... Dar, pentru Dumnezeu, ce ți-s'a întîmplat? Uite, bea.

Gabriela. — (Luînd paharul). — Mulțumesc. — Ajută-mi să-mi desprind blana. Ia pipăie-mi mâinile!

Carolina. — Ai friguri!...

Gabriela. — Sunt ca nebună!

Carolina. — Linște-te, te implor! Imi sdrăbești inima!

Gabriela. — Ți spun că sunt ca nebună!

Carolina. — Mai bea puțin. Așa!... Ei, acum te simți ceva mai bine?

Gabriela. — Da, nu, da. Nu știu nici eu!... Ah! Doamne, Doamne! Să mai fii femeie cinstită!

Carolina. — Dar în sfîrșit, ce s'a întîmplat?

Gabriela. — (Isbucînd). Ce s'a întîmplat?... S'a întîmplat că bărbatul meu mă înșală!

Carolina. — (Cu neîncredere). — Nu!

Gabriela. — Ba da!

Carolina. — (Cu brațele încrucișate). Ce-mi tot spui tu, acolo?

Gabriela. — Adevărul.

Carolina. — Fernand?

Gabriela. — Fernand!

Carolina. — Cine s'ar fi așteptat la așa ceva din partea lui?

Gabriela. — Nu este așa? După nouă ani de căsnicie!... În plină lună de miere!

Carolina. — (Nimicînd). În acest caz suntem nenorociți, amîndouă.

Gabriela. — (Cu o scîntee de nădejde). Cum?... Și pe tine te-a...

Carolina. — Nu; eu mine e altceva. Închipușteți numai, toate năcazurile pe capul meu: soacră-mea e pe moarte iar eu am rămas fără slujnică.

Gabriela. — Nu mai spune!

Carolina. — Este așa.

Gabriela. — Ai dat-o afară pe Enfrasia?

Carolina. — Azi dimineață!

Gabriela. — Ce istorie!

Carolina. — Nu'mi mai aduce aminte; sunt bolnavă. Cu atît mai mult, cu cît fata aceasta era o perlă!

Gabriela. — Adevărat?

Carolina. — O perlă! Un diamant! Avea toate perfecțiunile! Dar hoată!...

Gabriela. — Ei, ce vrei! Când nu e una, e alta... Așa, eu... Ți aduci aminte de Adela, camerista mea?

Carolina. — O lălae mare, cu un cap ca de știucă!

Gabriela. — Intocmai!

Carolina. — Ei bine?

Gabriela. — Nu ți-am prins-o eu într-o bună zi, întrebînd bureții mei... de toaletă?

Carolina. — (Înceată). Nu se poate!

Gabriela. — Pe cuvîntul meu de onoare!

Carolina. — Ah! fiară! Eu aș fi omorît-o.

Gabriela. — Ești nostimă, tu! Nu aveam dreptul. — Dar ce ți spuneam eu oare? (Isbucînd.) A, da! Și așa, scumpa mea; mă înșală!

Carolina. — (Consolînd-o). — Ei, lasă! Ei, lasă!

Gabriela. — (Urlînd). Hi! Hi!

Carolina. — Dar ești tu sigură de asta?

Gabriela. — (Cu mâinile la cer). Ah, Doamne!

Carolina. — Sărmana mea drăguță! Biata mea oiță!

Gabriela. — (Sughițînd mereu). A! da, poți să mă plîngi! Sunt așa de nenorocită!

Carolina. — Dar te plîng din toată inima! A, de sigur că nu tu meritați aceasta!

Gabriela. — Nu este așa?

Carolina. — Dar, povestește-mi totul în amănunt. Ușurează ți inima, draguța mea.

Gabriela. — Uite cum s'au petrecut lucrurile. (Ea își șterge nasul, își usucă ochii, etc.) Tu știi că Fernand se duce la Bursă în fiecare zi. Eu, rămîn singură și mă plictisesc. Atunci, ce fac eu?

Criza comitetului național.

— Opinii libere. —

De Dr. A. D.

Faptele cari s'au succedat c'o iuteală vertiginoasă în zilele din urmă, provocând pretutindeni valuri de revoltă clocotitoare și depresie disgustătoare, cer în mod imperios să le cântărim gravitatea și să scoatem cu toată obiectivitatea concluziile cari se desfac în chip categoric din aprecierea lor dreaptă. Din aplicarea acestui procedeu, se va putea vedea limpede, în ce anume măsură își mai poate justifica existența în formațiunea sa actuală aeropagul nostru politic numit comitetul național.

Psicologia acestei înalte corporațiuni politice în faza cea mai recentă a existenței sale se prezintă în culori cu totul aparte, deadreptul imposibil la un popor cu o viață ordonată.

În toate țările de cultură, viața politică a diferitelor popoare se desfășură în cadrele activității mai multor grupări de oameni. Indată ce în anumite cercuri se înstăpânesc alte convingeri cu privire la problemele statului și soluția ce trebuie s'o primească în interesul fortificării sale și a fericirii cetățenilor, se formează un partid politic. Elementele cu aptitudini și calități de a înțelege și activa aceste concepții divergente de acelea ale altor grupări, se asociază și luptă în mod solidar după un plan programatic bine formulat. Diversitatea opiniilor politice în astfel de țări, nu poate constitui o piedecă serioasă în calea realizării idealurilor urmărite. Indată ce anumiți indivizi își precizează în chip deosebit credințele lor, conducătorii partidului căruia aparțin, nu pot obiecta, că aceste vederi nu congruează cu interesele națiunii ce-o reprezintă, câtă

vreme o astfel de interpretare se poate admite numai atunci, când toate partidele existente ar invoca-o. E firesc prin urmare, ca disolidarizarea anumitor membri cu vederile partidului căruia aparțin, să nu însemne o criză în viața politică a poporului din care face parte. Pentru că aici „partid” și „națiune” sunt două noțiuni cari nu se acoperă, fiindcă nu înseamnă unul și același lucru. Aici oamenii trag consecințele firești, fără a se simți urmele unei zguduiri în viața organică a politicii respectivului popor. Iese din partid și se atașează la acela, care cadreză cu vederile și concepțiile sale.

Cu totul altfel se găsește situația la noi. Avem un singur partid, cel național român. Acestui partid aparțin toți Românii din Ardeal și Țara ungurească, nu prin vre-o formulă oarecare de alegere, ci prin naștere chiar. Iar comitetul național, este organul executiv instituit de acest partid pentru a reprezenta interesele și vederile sale, și nici decum acelea ale unui foarte restrâns număr de oameni, ori cât de mult ar pretexta ei însușiri de maturitate politică. Nu comitetul stă deasupra partidului, ci tocmai invers. Membrii partidului național au nu numai dreptul, dar și datoria de a controla activitatea corporației instituite de ei, a supune unei critici minuțioase și obiective mijloacele de luptă politică de cari uzează, a-și face excepțiile lor de câte ori acest organ subaltern nu ține seamă de realitate, de exigențele și preocupările cari ies la suprafață, și cer înțepare. Iar în momentul când el abuzează de drepturile sale și sfidează în mod brutal sentimentele, credințele și aspirațiile obștei care i-a dat aceste atribuții de conducător, are dreptul suprem de al *dimite*.

Comitetul actual însă, își interpretează cu totul aparte situația. Pentru el „comitet”, „partid”, „națiune” sunt noțiuni cu desăvârșire identice. Din împrejurarea,

că la noi există numai un singur partid politic, al cărui exponent chemat s'ar zice că e comitetul, îndată formulează teza: „Le partid e'est moi”, ori „Le națiune e'est moi” și astfel iată-l confundându-se în mod ilicit cu națiunea. Proclamându-se drept o corporație sacrosanctă se va îngriji cu toate atribuțiile de inimitate, preconizând înaintea bunilor electori de odinioară, suprema formulă: „Tabu”.

Nu vei cărti, nu vei fi nemulțumit niciodată, căci astfel de manifestări terestre nu sunt admise în împărăția sacrosanctelor. Cu atât mai puțin vei avea voie să depreciezi anumite lucruri săvârșite și să fixezi drumuri mai folositoare în îndrumarea politicii neamului nostru. Drepturile tale s'au curmat în momentul, când l'ai catadixit pe el areopag politic menit să lucreze în înțelesul credințelor tale. Indată ce-ți faci datoria și-i arăți de pildă că nu procedează în conformitate cu ideile curente și necesitățile actuale, începe să ție că pieri națiunea. Sau comite o gafă regretabilă un oarecare membru al acestui comitet. Să te ferească Dumnezeu de nenorocirea a i-o arăta și ai face analiza. Indată ești declarat *trădător* și urlă, că nația e în primejdie. E cât se poate de caraghios și imposibil procedeu acesta autorizat. Faci critica unei prostii pur personalisime, și delicventul imediat se tânguie în gura mare: „Il doare pe partid”. Ne întrebăm surprinși. Ce vreți, domnilor comiteți, cu perpetua etalare a acestor jonglerii ridicule? Vă rugăm să lăsați partidul în pace. Partidul suntem noi cei mulți cari nu suntem, ce-i drept, în comitet, dar cari avem de sigur oarecari drepturi asupra acestei corporații, fiindcă este un rezultat al voturilor noastre. Binevoiti a nu crea un paravan de apărare din numele nostru, după care vă ascundeți, de câte ori cineva din rândurile noastre exprimă convingeri și judecăți, în măsură să vă tulbure puțin digestia căci aceste

Carolina. — Ii scotocești hainele, eunose cu asta.

Gabriela. — Intocmai. Și îi scotocește și prin sertarele biroului.

Carolina. — Ai cheia?

Gabriela. — Am poruncit să mi-se facă una.

Carolina. — Foarte bine ai făcut.

Gabriela. — Nu este așa?

Carolina. — Mai e vorbă!...

Gabriela. — O! nu din curiozitate!

Carolina. — Firește că nu!

Gabriela. — Din simplă prevedere.

Carolina. — Fără indoială.

Gabriela. — E mai bine să fie două chei decât una singură. Așa, dacă se pierde cea dintâi...

Carolina. — O ai pe a doua.

Gabriela. — E foarte simplu. — Dar, apropos: să te fac să rizi puțin! Nu ți-am povestit eu mai alaltăieri că am pierdut cheia de acasă?

Carolina. — (Foarte interesată.) Ai pierdut cheia? Nu știu. Când?

Gabriela. — Săptămâna trecută! Cum, nu ți-am povestit aceasta?

Carolina. — Acum te aud pentru întâia oară!

Gabriela. — (Strîmbându-se de ris.) A! scumpa mea!... A fost o comedie întreagă! Inchipuie-ți că mi petrecusem seara la mama. Știi că la mama se dă în fiecare Joi seara ceai și prăjitură: ajung acasă, ure repede cele trei caturi. Dar în fața ușii, la cheia de unde nu-i!

Carolina. — N'ai avut cheia?

Gabriela. — Nici umbră de cheie.

Carolina. — Asta-i nostim! Și bărbatu-tău?

Gabriela. — La club!

Carolina. — Un adevărat ghinion!

Gabriela. — Nu-i așa? Și după toate astea stam și în intimerie. Nici odată n'am ris ca atunci. Am rămas în fața ușii până la două din noapte, când a sosit Fernand! (Isbucind deodată în lacrimi.) Fernand!... A! ticălosul! A! monstrul!... Mă înșală!... — Unde eram?

Carolina. — La scotoceitul buzunarelor.

Gabriela. — Așa. — Ei bine, am găsit o scrisoare în buzunarul lui.

Carolina. — O scrisoare uitată?

Gabriela. — Absolut!

Carolina. — Dumnezeu, ce proști sunt bărbatii! Numai noi femeile n'am fi așa de neglijente!

Gabriela. O, nu!

Carolina. — Dela cine, scrisoarea?

Gabriela. — Ghicește!

Carolina. — Doamne...

Gabriela. — N'ai să găsești, nu! Este așa de monstruos, așa de abject, așa de ignobil!... Dela Rose Mousseron!

Carolina. — Dela teatrul Parisiana?

Gabriela. — Da, scumpa mea, dela Parisiana. Cocota aceia care cântă:

J'ai z'une petite maison

A Barbe

A barbe

J'ai z'une petite maison

A barbizon!

Carolina. — Nu asta e melodia.

Gabriela. — Ba da.

MOBILE

TARI, LUCRATE CU GUST ȘI IEFTINE

să pot căpăta numai la fabrica de mobile alui
Székely és Réti, Marosvásárhely, Széchenyi-tér 47

Lucrul solid și prețurile ieftine e cauza că numărul cumpărătorilor nostri zilnic să înmulțesc.

Trusouri complete pentru mirese.

Aranjamente admirabile pentru prânzitoare, dormitoare, saloane și odăi etc.

Mobile englezești cu piele.

Prețuri de tot ieftine.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plătire în rate.

În provincie la dorință mergem în persoană și arătăm bogatul nostru catalog ilustrat.

TELEFON Nr. 214.

convingeri au temelii adânc și răsunet puternic în o însemnată parte a opiniei publice.

Din pricina acestor manifestări, cari se întâmplă să nu fie congruente pe deplin cu interpretările ce le dați dvoastră îndatoririlor de a servi interesele unui neam, noi nu ne alegem cu deficite morale, dar vă declarăm că ne cuprinde o adevărată oroare dezastruoasă, de câte ori dv. în loc de a cumpăni cu seriozitatea cuvenită gândurile și părerile noastre, luați poze de saltimbanci, vă potriviți glasul pe ton elegic și ne executați, pretextând durerea neamului, cu care știți să vă confundați, de câte ori vă găsiți în strâmtoare. Faptele anului din urmă, luminează și mai puternic tainele sufletești ale unor membrii din comitetul național. S'a înființat cu bani scumpi un organ autorizat, motivând tipărirea lui cu argumentul absurd, că ar fi o imposibilitate ca partidul național să nu-și aibă gazeta, ca și când celelalte ziare românești naționale, inclusive „Drapelul” sentinei delugate n'ar fi ale partidului național. Dar și aici interesele personale au oprimat pe acelea adevărate ale neamului. Era nevoie de construirea unui canal, prin care să se scurgă totă lavina de injurii și terorizări îndreptate împotriva acelor oameni, cari îndrăzneau să se atingă de autoritatea comitetului ori aveau curajul să nu se identifice cu felul lor de a înțelege rezolvirea problemelor noastre interne. Așa a început goana sălbatecă împotriva tuturor membrilor partidului, cari au ținut să-și spună cuvântul privitor la chestiunile noastre mai mult ori mai puțin politice acolo unde erau datori s'o facă, în coloanele ziarelor noastre naționale.

Dela partid campania aceasta de anihilare a elementelor cari desveliau inaniția comitetului și se făceau interpreți sentimentelor și doririlor unei covârșitoare majorități a opiniei publice, a trecut în însuși

sânul comitetului. S'a început și aici opera de distrugere. Se întâmplă să fie cineva de alte păreri decât dictatorii politicei noastre oficiale, era contrariat, combătut cu înverșunare, de aici se trecea la terorizare și-l făceau imposibil. Omul trebuia să se convingă, că nu mai are loc într-o corporație unde sinceritatea convingerilor și libertatea de gândire este sugrumată. Astfel a început jalnicul proces de destrămarea al comitetului național. Rând pe rând au fost siliți să iasă oamenii cei mai de valoare ai neamului nostru. S'au dus d. Oncu omul faptelor pozitive, a părăsit acest areopag, Octavian Goga, cea mai de seamă individualitate de azi în viața Românilor din Ungaria, și a eșit de curând însuși vicepreședintele acestui comitet părintele Nicolae Ivan, o întrupare frumoasă a muncii însuflețite și adânc înțelegător al nouilor curente cari agită viața noastră sufletească. Stați și judecați procedeul prin care comitetul național — arogându-și drepturi ce nu le are, scoate pe vicepreședintele său. Părintele Ivan a uzat de un elementar drept și datorie a sa trimițând organului aceluiași comitet o scrisoare, în care în termeni cuviincioși declară că nu poate admite ca în gazeta comitetului asupra căruia și dsa are drepturi cel puțin atâtea ca Csicsó Pop d. p. să se acopere de insulte un scriitor de valoarea lui Goga.

Nu se putea cere ca părintele Ivan să se ducă cu protestul în comitet, câtă vreme A. C. Popovici nu le-a plasat acolo, ci în publicitate Prin urmare tot numai aici se putea publica scrisoarea de disolidarizare.

Comitetul sau exponentul acestuia însă, îl ia cu un tupeu impertinent, pofțindu-l să iasă afară. Va să zică vine un nepoftit ca A. Popovici și se amestecă în chestiile noastre interne, înjurând oamenii cari își fac datoria către neam. Asta o aprobă comitetul. Dar nu permite vicepreședintelui să protesteze împotriva a-

cestei ingerințe brutale; din contră îl dă afară. Asta se chiamă ispravă de oameni deadreptul inconștienți și neputincioși.

Ei, dar opera de distrugere trebuia dusă mai departe. Ea trebuia încununată cu un act strălucit, demn de reputația unui corp politic atât de feroce. Ideea s'a găsit. Ucidem pe Goga și răsuflăm ușurați. De aici înainte nime nu ne mai turbură treburile. Deci iată-l pe Alexandru Vaida-Voevod cu bomba: *Goga a încercat să-și vândă neamul*. Lumea a rămas trăznită. Va să zică suntem un neam de ticăloși. Goga în noroiul Segheștilor? Ar fi grozav. Îți pare că se năruie o uriașă zidire, în care sunt închise comorile scumpe ale unui neam înghenunchiat. Dar nu! A fost un *atențat* din cele mai revoltătoare, ce se poate inventa de o minte omenească.

O crimă ordinară, pe care o poate comite numai o existență de cea mai pesimă speță *herostratică*.

Calomnia fără precedent în istoria neamului nostru, e cu desăvârșire distrusă astăzi, și noi putem să judecăm limpede.

Deputatul Arpașului și fruntașul neamului Dr. Alexandru de Vaida-Voevod, aruncă cea mai *greă acuză* din câte se pot inventa în contra unui om și scriitor cu cel mai însemnat rol în viața noastră publică. Acuză zdrobitoare a *tradării*. Comitetul se *solidarizează* cu această uriașă acuză, și-i face loc în organul său. În urmă se dovedește că această infamie criminală, e o *minciună* din cele mai scârboase, demnă de suflete perverse și desechilibrate.

Concluziile cari se desfac în mod imperativ din aceste fapte sunt următoarele:

1. Comitetul național, din care au eșit rând pe rând toți oamenii noștri de valoare și cu păreri deosebite de acelea ale unor politicieni cu tendințe de stăpânire politică neturburată, nu mai poate avea pretenția de a fi reprezentantul adevărat al partidului național.

Carolina. — Ba nu.

Gabriela. — Ba da.

Carolina. — Te înșeli.

Gabriela. — Ești sigură?

Carolina. — Îți jur! Uite care e melodia:

Ea cântă:

J'ai z'une petite maison

A Barbe

A Barbe

J'ai z'une petite maison

A Barbizon

Gabriela. — (Care a bătut măsura.) — Ai dreptate. O confundam cu *L'Almée dela rue du Caire*. Ia mai începe odată să aud.

(Carolina reîncepe. Gabriela o însoțește mai întâi în surdină, apoi din tot peptul:)

Ambele Femei. — (Cântă cât le tin puterile).

J'ai z'une petite maison

A Barbe

A Barbe

J'ai z'une petite maison

A Barbizon

Carolina. — Acum cântă bine.

Gabriela. — Imi închipuiesc că nu e cine știe ce lucru mare să ai succese la café-concert.

Carolina. — Mai e vorbă! — Și pe urmă?

Gabriela. — Cum, pe urmă?

Carolina. — Ca să-ți isprăvești povestea.

Gabriela. — Care poveste?

Carolina. — Cu scrisoarea,

Gabriela. — Ce scrisoare?

Carolina. — Scrisoarea dela Rose Mousseron.

Gabriela. — Scrisoarea dela Rose Mousseron?... A, da! O scrisoare imundă, ecumpa mea! plină de murdării și de orori! O adevărată porcărie!

Carolina. — O ai la tine, inimicora mea?

Gabriela. — Nu.

Carolina. — Ce păcat!

Gabriela. — Ah! Iași! Ah! mizerabilii! Infamii! Noi, care le sacrificăm totul, tinerețea, iluziile, pudorile noastre! (Isbucnește în plâns.) Nici odată; auzit-ai, nici odată n'am să-i ient asta lui Fernand! Doamne, cât sufăr! De sigur că o să capăt un atac de nervi!

Carolina. — (Dozolată.) Te rog Gabrielo, să nu cazi în atac! Când îți spun că am rămas fără servitoare!

Gabriela. — Dă-mi puțină apă de melissa.

Carolina. — Numai decât. — Uite, pisicuța mea, știi ce o să faci?

Gabriela. — Știu. Am să mă sinucid!

Carolina. — Ba nu. Ai să rămâi la masă la mine. Asta o să-ți schimbe cursul ideilor.

Gabriela. — La masă, la tine?... Dar nu pot!

Carolina. — Pentru ce?

Gabriela. — Suntem invitați la Brossarbourg. (In culmea bucuriei.) Va fi încântător! Vom dansa până'n zori de zi! — Apropos de asta: tu cunoști „pas de quatre”, Carolino?

Carolina. — Da.

Gabriela. — Vrei tu să fii gentilă cu biata prietenă măhnită?

Carolina. — Desigur.

Gabriela. — Învață-mă și pe mine jocul asta, vrei?

Carolina. — Cum nu!

(Cele două femei se așezară una în fața celeilalte. Orchestra cântă „Pas de quatre”).

Carolina. — Trei pași înainte și bătae din picior. (Executând mișcarea.) Tra la la la, tra la la la!

Carolina. — E bine!...

Gabriela. — Nu e așa greu!

Carolina. — De fel!... Tra la la la, tra la la la! — Bine balansat și în măsură.

Gabriela. — (Cântând și jucând în același timp.) — Tra la la la, tra la la la!

Dr. RÓTH KÁLMAN,
MEDIC.

TEMESVÁR-ERZSÉBETVÁROS.

Strada Batthyány 2. (Colțul str. Hunyady)

Consultări: a. m. 8-10, d. a. 2-4 ore.

Consultări separat pentru tuberculoși.

Altoire cu Tuberculin.

2. Prin împrejurarea, că tinde să distrugă toate curente menite să îndrume pe noui drumuri politica neamului nostru decât acelea uzate, acest comitet se înfățișează astăzi ca un *consorțiu de oameni cointeressați* care nu mai poate cere să fie respectat de opinia publică de azi, deplin lămurită asupra acestui *pseudo-comitet* al neamului nostru.

Scrisori din București.

Mod nouă. — Boala spectacolelor. — Publicații de reclamă. — Micii anonimi. — Analogii.

București, 4 Ianuarie.

Poate nicăieri nu se observă schimbări mai repezi, în ce privește gustul și distracțiile publicului, ca în București. Ceea ce nu plăcea ieri, place astăzi. Lucrurile, cari azi nu au nici o importanță, fii sigur că mâine vor fi căutate prin ungherele unde au fost aruncate. Oamenii, cari până ieri manifestau un suveran dispreț pentru teatru de pildă și pentru ori ce spectacole instructive, astăzi sunt cei mai avizi spectatori ai acestora. Pe când altă dată directorii de teatru se plângeau de nepăsarea publicului, astăzi teatrele, pe cari le are capitala sunt prea mici și neîncăpătoare.

E un zor, o îmbulzeală, o sete aproape bolnavă, care, dacă n'ai cunoaște firea bucureșteanului, care se plictisește așa de curind de toate, te-ar putea îndreptăți să crezi că ai a face cu cea mai curată însuflețire pentru artă. Ceea ce nu pot cuprinde teatrele — dintre cari două s'au deschis în timpul din urmă — găsește loc în sălile, unde se dau reprezentații cinematografice, nu totdeauna dintre cele mai moralizatoare.

Azi am ajuns acolo că nu există stradă mai frecventată, pe care să nu existe un cinematograf, unde să nu auzi aceleași chemări de dimineața până seara: „Acum se începe reprezentații. Pofțiți la bilete domnilor”. Și lumea aleargă. Persoane din cele mai diferite clase sociale se îmbulzesc să vadă reprezentația mută a cutărei scene de senzație, sau, rar de tot scene din marile piese de teatru.

Să fie aceasta într'adevăr o manifestare curată a dorului de a se cultiva? O fi. Dar, în schimb, operele de adevărată valoare literară stau în rafturile librăriilor. Operele, cari dau de gândit, cari fac pe individ să judece, să cugete asupra rostului lui în viață, încep a fi neglijate. Este aceasta mai curind o manifestare a oboselii, pe care o societate, care a făcut niște salturi așa de mari, o simte. Vrea să i-se arate repede ceea ce o interesează, să cuprindă repede ceea ce, prin studiu i-ar reclama, răbdare și cheltuieli de energie. Și acesta este un simptom îngrijitor pentru dezvoltarea normală a culturii. Mai ales când te gândești că dragostea manifestată azi față de spectacole, va dispărea mâine, după ce mai întâi va fi nimicit gustul de citit.

Cei cari profită de această stare de spirite sunt antreprenorii și iubitorii de reclamă. Cum în toate și dorul de câștig joacă un rol principal, e firesc ca și reclama să fie în floare. În timpul din urmă au început să apară publicații, cari n'au alt scop decât acela de a face reclamă cutărui antreprenor, care puțin se interesează de cultura publicului.

Aceste publicații sunt interesante mai ales prin noutatea mijloacelor, de care se folosesc spre a putea pătrunde. Măgulind pe cei slabi de înțeles, punând umărul la carul nevoiașilor, împrumutând schilozilor literari o cârje spre a putea face câțiva pași, publicând fotografia cutărui ta-

rasconez ridicol în toate manifestările sale, ușor își poate crea un stoc de cetitori, cari sunt recrutați de regulă din eumoseuții marcantelor figuri pe cari le tămăiază.

Unde ajung apoi cu astfel de proceduri e ușor de înțeles. Publicațiile acestea devin un fel de debușeu al exhibițiilor tuturor naufragiaților literari, tuturor micilor anonimi. O, anonimiiăștia cât sunt de puternici în întunerecul ce planează asupra lor, în siguranța ce le-o dă un nume format după zece ore de grea frământare de materie cerebrală inertă.

În fața celui pe care-l va înjura mâine de sub paravanul anonimului, stau zmeriți, nu îndrăznesc să rostescă o vorbă. Ba din contră se simt măguliți, se simt fericiți că li-se adresează o întrebare. Ajuns însă la masa lui de scris, prinde curaj personalitatea lui, la lumina lanpei ia proporții uriașe. Se vede istoric mai mare decât un Iorga, sau poet care nu admite pe Eminescu, sau critic ale cărui aprecieri vor face marț pe Maiorescu.

Fericită iluzie de câteva ore! Căci de îndată ce, satisfăcut de sine însuși, părăsește cei patru pereți ai casei, în fața celui pe care l'a „executat” pierde ori ce convingere, ori ce curaj. Câți tipi de aceștia nu vor fi stat smirna în fața lui Chendi. Câți nu au stat în aceeași deplorabilă atitudine în fața altora. Și când îi vezi și-i știi par'că te revoltă curajul ce-l mai au să trăiască.

Un exemplu. Majoritatea moderniștilor noștri nu au la adresa operei lui Delavrancea și Vlahuță decât cuvinte de ocară. Caionismul ca doctrină literară, modificată pe ici pe colo a fost adoptat de cei mai mulți dintre aceștia. Și cu toate acestea fiecare dintre ridicolii detractori se simte măgulit când vede un semn de atenție din partea maiestrilor.

Printre cei cărora păcatul le-a pus într-o bună zi penelul și pletea în mână — pietorii anonimi — întâlnești indivizi, cari nu recunosc nici un merit lui Grigorescu. Îți vor vorbi cu oroare de pânzele marelui artist, îți vor face teorii curioase, îți vor arăta noile vederi, principiile nouilor școale, cărora aparțin ei și, ca exemplu îți vor prezenta monstruoziități ieșite de sub penelul lor.

Cu toate acestea, de-ar vedea undeva — într-o dare de seamă plătită — că sunt comparați cu Grigorescu, ar alerga, ca și eroul lui Cehov, dela om la om, arătând rîndurile ce-i asigură succesul în viitor. Tipuri de acestea, întâlnești în tot locul. În capitală ca și în provincie.

Acești anonimi sunt reprezentanții scăderilor culturale noastre. De fapt au și ei un rost. Serveesc spre pildă celor cari studiază manifestările de viață și cultură ale societăților. Ei sunt umbra care face să lumineze cu atât mai mult adevăratele valori. Ei sunt dați drept pildă de ce este în stare să facă minciuna și lășitatea. Și de multe ori, nevoiți să iasă la lumină, îi vezi că sunt oameni cu pretenții de fire întreagă.

Cazuri de acestea cunoaștem și la noi în Ardeal. Cineva din cine știe ce motiv lansează o calomnie. Publicații cari n'au alt rost decât reclama de o parte și calomnia și injuriile de alta sunt și la noi. În fruntea lor stă pamfletul goldfishian. Silit de opinia publică să iasă la iveală, vezi că de boala injurăturilor de după paravan suferă și cutare doctor, care probabil va fi curat pe mulți pacienți de boale grele, numai pe el nu s'a putut cura de lipsa de răspundere.

Dar dacă toți și-ar da seama de gravitatea cuvintelor, unde ar fi varietatea caracterelor? Cum am putea distinge virtutea și curajul opiniei? Cum am putea vedea buna credință și cultura adevărată? Da, da. Au și anonimii și toți cei pervertiți sufletește un rol al lor.

I. U. Soricu.

George Enescu.

— Concertul Societății Filarmonice din Arad. —

Arad, 21 Ianuarie.

Vre-o treizeci de viori și violoncele, un oboiu, o harfă, fanfare, piculine și flaute purtate de mâini și gânduri străine, ne-au executat eri după amiază în furtuna arcurilor ce tremura sub vraja unei poezii deosebite, numele unui mare artist român: George Enescu.

Era la concertul simfonie al Societății filarmonice arădane. O sală plină de... străini. Ici colo risipiți câți-va români.

E un eveniment. Ungurii, cântă o pastorală românească. Cei câțiva români, sunt cu inimile strînse. Doinele lor pe arcuș străin.

Flautul zice frumos, pasere galbenă'n cioc, harpa tremură lin și violoncele îngână, dulceag, când se ridică un freanăt, ce se înteteste, o horă, o sârbă, o bătăuță, un cântec haiduceșc, viorile și fanfarele se închiagă, tremură și toba și piculinele încep să fluere... e o furtună, învâpăiat răsună „Cicărlia”; o cântau frumos străinii, destul de frumos și pare că tremurau câteva buze și se umezeau ochii. Românii din sală, cari ascultau emoționați.

Ce furtună de melodii frumoase în pastorală aceasta a lui Enescu. E întreg sufletul ciobănelului frumos, care coboară în zi de sărbătoare în vale să-și verse focul singurătății și pleacă apoi pe înserat, iară la vitele lui. Doinind. E însuși sufletul artistului în pastorală aceasta, sufletul flăcăiașului la șeaisprezece ani, aprins și candid, vijelios și blând, senin și întunecat. E sufletul copilului artist, care visa la stele și zâmbea la culori. E sufletul moldoveanului gingaș, „păstoreul 'nalt și subțirel tras ca prin inel” al lui Alecsandri, sufletul complicat în care se întălnesc și se frământă nedeslușit toate frumusețile.

Copilul artist care mergea încet și sigur spre marea artă, fără să o caute încă.

Enescu a scris pastorală aceasta la șeaisprezece ani.

Flăcăiașul sălbatec, cu plete negre și ochii vii de atunci, în anii următori primul premiat al Conservatorului din Paris, — este astăzi marele maestru violinist și compozitor în marea cetate a luminei. Dar tânărul de acum cu părul frumos dat peste frunte, cu mișcări și apucături din lumea mare ce poartă în nume și'n înfățișarea severă, o glorie mondială, păstrează în ochi tot focul copilului român din capitala Moldovei.

Astăzi când pe scenele cu renume de aici și de peste ocean, se cântă compozițiile lui George Enescu, gloria internațională, mărturisește cu duioșie adorația ce o are pentru pământul natal și pentru comorile sufletului românesc.

După Grigorescu și Coșbuc, Enescu, copilul Moldovei se ridică tot mai luminos, un astru puternic pe orizonturile azurii ale cerului românesc, unde unplu pe penelul cel'alt cu condeiul a colorat în lumini nemuritoare frumusețea neasemănată a poeziei din viața poporului nostru.

Enescu, el desăvârșește după acești doi mari artiști, geniul poeziei populare, doina românească.

Numele lui Enescu ne-a adus și nouă eri aici una din cele mai triumfătoare bucurii. Aceea de a ne vedea aplaudate sub ochii noștri cântecele poporului nostru, doina, cântată de străini, cu toată admirația cuvenită ori cărei opere frumoase și mai ales slăvinduni-se de ei un artist, care răsbind prin hotarele cele fără de trecere ale șovinismului, a putut să li-se impue alături de numele marilor genii universale.

George Enescu va cânta într'un mare concert, la Budapesta în 2 Martie, și nu ne îndoim că marile noastre artist va ști să pue în adevărata lor lumină măstrele sale compoziții, cari executate de însuși artistul vor cuceri lauri de cari a fost coperit în toate marile capitale ale Europei.

M.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógár, Kolozsvár, Pályaúdvár.

Văpsire de haine. Curățare chimică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

Cronică literară.

Cum s'a stricat limba românească?

De Dr. Al. Tălășescu.

(Urmare.)

Difficil, dificultate. Este și nu este greu și greutate, într-un cât nu tot ce este greu este în același timp și dificil și viciersa. „Pământul este greu, dar nu și dificil”. „Domnișoara este dificilă dar nu este și grea”. Așa dar chiar dacă nu pentru altceva, pentru înlăturarea înțeleșurilor duble este necesar în limbă.

Divorțul este cu adevărat despărțenie, aceasta se poate zice însă și la ruperea ori cărei întovărușii, pe când divorțul este special numai ce privește căsătoriile. „Ne putem despărți prea bine fără a divorța”, când plecăm singuri la băi, fără nevastă sau nevasta fără bărbat; acest din urmă ca fiind chiar la modă.

Distanța. Zice că e depărtare, da, însă cu același drept este și apropiere. Așa dar distanța fără să strice cuvintelor depărtare sau apropiere, este spațiul linear dintre două puncte date mai departe sau mai aproape. Această linie poate pleca ori dela noi, ori ca este paralelă cu ochii noștri între două puncte situate în oare-care parte a lumii. Acest cuvânt nu alterează ei întregește limba.

Educația. O putem traduce cu creștere, ea este însă o creștere specială care se refră fie la sufletul, fie la corpul omului. Nu tot ce crește poate fi și educat d. e. „Educația copiilor trebuie făcută pe aceeași treaptă cu creșterea lor”. Se poate zice și educație fizică și educație intelectuală. Rezultă dar că educația este o creștere care este mai mult sau mai puțin influențată de voința noastră.

A esita. D. Lahovary zice că se poate înlocui prin verbal a se îndoi. Nici decît! D. e. „Nu mă îndoișese de onorabilitatea sa, totuș ezit a-l recomanda fiind cam lenș”. Apoi să ne gândim numai câte lucruri se îndoaie fără să esite, fiindcă esitare este o slăbiciune numai sufletească, pe când îndoierea poate fi și obiectivă.

Fluviu. Dsa combatte cu înverșunare acest cuvânt și pe derivatul lui: influență. Zice că fluviul este îndecajuns exorimat prin riu. Nu este exact. Mă mir că nu-și aduce aminte din clasa a 2-a primară unde se învăța că apele se deosebesc astfel: izvoarele (nu sorgintele) se varsă în pârăie, pârăiele în vălece, vălecele în văi (gârle), văile în riuri, mai multe riuri formează fluviul, cari se varsă direct în Mare, Ocean sau în lacuri mari. În ce privește „influența” are aceluși valoare ca și înfrînirea, amândouă cuvintele sunt frumoase, sonore și se pot înlocui reciproc, deoarece însă e o noțiune care se întrebuintează des, pot fi în uz amândouă cuvintele.

Fiiter. Nu poate fi confundat cu viitor, într-un cât primul cuvânt derivă dela verbul a fi, iar acest din urmă dela a veni. Cine le-a întrebuintat, sau vrea să le întrebuinteze, unul în locul altuia, nu știe românește.

Familist. Nu este numai decît înlocuibil prin însurat. Poate fi cineva familist văduv, sau divorțat, dar are copii. Dacă nime n'are de zis în contra familiei, ce motiv putem avea în contra derivatului lui? Că Dr. Lahovary n'a înțeles ce înseamnă „familist”, nu e de loc motiv să n-l înțeleagă ceilalți Români. Familia nu se mărginește numai la cei doi însurați (căsătoriți), aceasta e familia cea mai minuscule. Ea cuprinde mai ales copiii și alte rude de sânge ce conviețuiesc sub același acoperământ, iar în înțeles mai larg, pe acei cari au același nume și sunt de același sânge.

Incendiu. Zice că este îndecajuns exprimat prin cuvântul foc. Așa o fi, dar focul din sobă nu este incendiu, chiar de s'a aprins coșul. Trebuie să ardă casa, sau ceva lucru mai de valoare, ca să fie incendiu. Dacă noi am desființat acest cuvânt, am da la vitură mortală „Societăților de asigurare în contra incendiului etc.” Cum? D. L. n'are acțiuni? Nu este asigurat? În ori ce caz, de ce să sărăcim limba?

Infect (Infecțiune). În apărarea acestui cuvânt nu plădez numai ca medic, ci și pentru ca să-l scap pe d. Lahovary de situația echivocă ce și-a creat combatând acest cuvânt după ce singur îl întrebuintase în același text (pag. 14.)

Dsa recomandă înlocuirea cu „puturos” și „putoare”. Așa dar să îl cităm chiar pe dsa: „Iată adevăratul franțuzism, de care ar trebui să ne fie rușine, când îl vedem infectând repertoriul Teatrului Național” etc. Care va să zică să-l corigăm astfel: „când îl vedem imputând repertoriul Teatrului Național”? Atunci ar trebui să ieșim cu batista la nas din teatru.

D. Lahovary ar trebui să știe că sunt infecțiuni cari nu put, ba unora le miroase bine, aceasta este o chestie de gust al organului olfactiv. În ori ce caz infecțiunile cari put sunt în o stare foarte înaintată și igiena modernă nu permite să le lăsăm a ajunge până să te lovească duhoarea la nas.

Incapabilul. Zice să-l exprimăm cu nepriceput. Dar, sîrăcul de mine, omul nepriceput nu se pricepe în o afacere oare-care, la o meserie, la filologie de ex. și poate fi foarte capabil în altceva, în artă, politică etc. Neputându-se înlocui unul pe altul, amândouă cuvintele au dreptul să trăiască pe cont separat, deși unul e de origine neolatină și altul slavă.

Incapacitate pretins nepricepere, are același argument ca și „incapabilul”.

Inundațiune. Revărsare. Așa este și totuș nu este așa! De ex. „S'a revărsat apa din butoiul dela streșină!” dar, Doamne ferește, n'a făcut nici o inundație. Deci același argument ca și pentru incendiu.

Justiție. Zice că-i dreptate. Ar trebui să fie, dar nu e întotdeauna. În ori ce caz sunt două feluri de dreptăți: una pe care o putem avea și da noi înșine, iar alta pe care o împart numai judecătorii; aceasta este justiția. E firesc ca justiția să fie dreaptă, dar fiindcă ea este o instituție omenească nu este întotdeauna sinonimă cu dreptatea. Cine nu este dumerit n'are decît să cerceteze ca model justiția ungurească, și imediat va zice că într-adevăr d. Lahovary n'are dreptate.

June. Va să zică tiner, tinerel? Da, junii de regulă sunt oameni tineri, dar sunt și juni bătrîni. Junii sunt în unele locuri numiți cei de curînd căsătoriți, în alte părți, în Moldova de ex. junele are însemnătatea de tiner. În ori ce caz d. Lahovary se înalță când îl taxează de neologism dela franțuzeșul jeune.

Este adevărat că la popor a început să dispară în multe locuri, dar pretutindeni a rămas ca calificativ la vite: junc, juncan, juncă și junică.

Aici trebuie să deschid o paranteză: d. Lahovary în studiul său critic conferă prea des epitetul ignorant și de ignoranță celor cari scriu cu același neologism pe cari dsa nici nu bagă de seamă că le întrebuintează la fiecare pas. În ori ce caz mă miră mult că dsa n'a auzit nimic de „Sărbătoarea junilor dela Brașov”, care are loc în a patra zi de Paști, în fiecare an și care este o repetiție de asalt asupra Cetății Brașovului, pe atunci închis pentru Români ce locuiau în Scheiu și prin jurul Cetății Cavalerilor Saxoni. Tradiția e de prin secolul al 14-lea sau 15-lea. În aceste sărbători sunt două feluri de juni: juni tineri și juni bătrîni, cari sunt deosebit grupați cîlări.

Așa dar să nu se confunde vechiul cuvânt junc cu noul juminism din România, care și acela a îmbătrînit de tot.

Legislat. Vrea să zică că înseamnă adevărit. Zău nu înțeleg: a afirma, a achita, a legisla toate sunt a adevărit? Cum să le distingem una de alta? să facem și câte un gest precum fac popoarele selbatice din centrul Africii când exprimă un cuvânt 20 de înțelesuri? Nostim de tot! A adevărit poate ori și cine ori și ce, dar a legisla nu poate decît cel investit cu competența juridică, care în același timp poate să judece, dacă actul respectiv corespunde forme legale. Tot în această categorie intră și autentificarea. D. Lahovary va zice poate aceasta e tot adevărit.

Matur. (Maturitate). Copt, coacere. Da, este nepotrivit să zicem pîne amatură, maturitatea strugurilor etc., dar zicem certificat de maturitate, om matur. E o nuanță care poate folosi, nici într-un caz nu poate strica limbei.

(Va urma.)

Demonstrațiuni sângeroase în București.

București 22 Ianuarie.

Meetingul monstru al opoziției unite care a avut loc ieri după amiază, s'a pre-făcut în teatrul unor demonstrațiuni sângeroase. Terminându-se întrunirea, mulțimea enormă a pornit în rînduri strînse pe străzi. În fruntea convoiului se purtau table cu inscripția „Jos guvernul!” „Jos ciocoi!” Deodată din mîi de guri s'a dat lozinca:

La Palat!

Masa enormă de oameni a rupt cordo-nul jandarmilor cari închiseseră accesul pe Calea Victoriei spre Palat. Ordinul jandarmieriei iera, să nu împiedece demonstrația, dar să oprească în ori ce caz înaintarea demonstranților la Palat. Acest ordin a fost comunicat și șefilor opoziției. În urmă demonstranților au bombardat cu pietre clubul conservator spărgându-i toate ferestrele.

Un domn avocat cu numele Nițescu care se afla în club a fost grav rănit cu o piatră. Demonstranții au devastat mai multe vitrine. S'a dat atunci ordin jandarmilor să eracuze piața din fața Teatrului Național. În momentul acesta de pe terasa hotelului Continental și din ferestrele clubului conservator democrat s'a descărcat mai multe împușcături de revolver spre jandarmi. O panică enormă s'a produs. Douăzeci de oameni au fost răniți. Pe urmă s'a restabilit ordinul. Demonstranții au fost pansați pe loc. Intre ei nu este nici unul mortal.

Demonstrația a făcut o adîncă impresie în București.

Dela Români din Macedonia.

— Cîteva zile de sărbătoare. —

Salonic, 28 Decembrie 1911.

Acum cîteva zile Români din Salonic au avut fericita ocazie să aibă ca oaspe pe d. D. Dan, fost revizor școlar în Macedonia și actualmente, atașat la Biroul afacerilor speciale la ministerul de externe.

De cinci ani de zile, Români noștri nici odată nu s'au putut stringe cu o frățească intimitate, pentru a discuta verde chestiunea națională și de actualitate care interesează în mod vital națiunea română din Peninsula balcanică.

Acest august oaspe a ținut să se întretie cu multă amabilitate cu fiecare din năpăstuiții români care se silesc din răspuneri să promoveze în mod efectiv chestia națională pe terenul politic, economic și religios.

D. Dan, prin prezența lui ne-a înviorat și ne-a inspirat noi perspective prin verva lui călduroasă și simpatică, căci vorbește cu inimă românească și dorește cu sinceritate civilizațiunea și progresul națiunii românești din aceste fericite regiuni, dar locuite de nenorocite națiuni.

Dlui ne-a asigurat că Tara Românească se gîndește cu multă grijă la fericirea acestui viguros mîdular al românismului, care tînde să și exerce influența culturală, economică și politică în Peninsula Balcanică, stăpînită de state polițnice de unde urmează că și alții din afară au dreptul să și dea cuvîntul în momentele critice și cri-

INFORMAȚII.

A R A D, 22 Ianuarie n. 1912

Actualități.

Un prieten al nostru, care a avut norocul să fie într-o seară oaspele marelui poet Al. Vlahuță, a adus vorba, între altele, și de lupta dintre ziarul nostru și organul „autorizat”.

— V-am văzut anunțat, măestre, printre „conducătorii politici” și „literari” ai „Românului”. Ca să-și facă reclamă în vederea abonamentelor, redacția are aierul să spună, că parte din articolele politice neiscălite ar fi ale D-Voastră!...

— N-am scris decât o singură dată la „Românul”, — ne-a răspuns ilustrul scriitor — și atunci a fost o poezie, pe care i-am trimis-o lui Caragiale, fără să-l întreb ce vrea să facă cu dânsa. Pe Caragiale nu-l poți refuza nici odată, — deci n-am putut să-l refuz când mi-a cerut poezia.

— Ce părere aveți însă, domnule Vlahuță, despre Il. Chendi? Vă întreb aceasta, fiindcă într-un articol al său, d. Vaida dela „Românul” spune „întrebați ce părere are un Vlahuță despre Chendi?”...

— Părerea mea despre prietenul Chendi? Dar o știu toată lumea... Pentru omul acesta am o admirație și o dragoste nemărginită. Aș putea însă să întreb și eu — continuă distinsul scriitor — de unde știu d. Vaida „părerile” mele? Eu nu l-am văzut în viața mea pe d. Vaida. Și a vorbit oare d. Vaida cu mine vreodată în viața d-sale?...

...Și convorbirea a continuat, fără să mai fie vorba nici de Vaida, nici de organul autorizat...
V. Eft.

O altă noutate găsim în „Flacăra”. Revista dlui Banu, la care un domn Locusteanu face secretariatul de redacție, cu abilitatea cu care îl făcuse, tot secretariatul, și la „Românul” din Arad, la notă despre incidentul cu Vaida și Goga „distinsul colaborator și poetul ardelean atât de iubit”. După ce își exprimă părerea de bine, că Goga a ieșit „curat din acest incident”, „Flacăra” dlui Locusteanu pâlpâie astfel: „Ca organ exclusiv de literatură (1) însă, ne-ar părea foarte bine, dacă d. Goga ar căuta ca și pe viitor să cheltuiască cea mai intensă forță și energie sale tot pe terenul literar. Oamenii politici se formează, în vreme ce poezii se nasc. Cei ce s-au născut poezi, deci să poetizeze!” — Noi cumoaștem foarte bine pe cabotinul, care serie aceste mici obrăzneli, și firește, că știindu-i legăturile dulci cu d. Goldiș, nu ne supărăm pe aberațiile „Flăcărilor” dlui Banu
Igreș.

— Pentru școala română de fete din Arad. D. Romul Motorea, preot în Agriș, a dăruit „Reuniunii femeilor române din Arad” suma de 10 cor. pentru fondul școlii române de fete ce se va zidi în Arad.

— Un epilog al alegerilor din Ungaria. În anul alegerilor generale din 1910 s'a întâmplat că alegătorii din Sacial (Târnava-mică) în număr de 21 au plecat la gară pentru a se duce la Dienoșmărtin pentru a vota. Până la gară au fost petrecuți de întreaga populație, mic și mare, femei și bărbați. La gară trebuiau să aștepte mai mult timp până la sosirea trenului. Preotul Vasile Smigelski, a rostit un discurs inflăcărat prin care îndemna pe alegători să voteze cu candidatul partidului național român.

La sfârșitul discursului cu toții au început să cânte „Deșteaptă-te române”. Jandarmul care era de față a raportat cazul superiorului său, iar acesta la rândul său a denunțat cazul autorităților competente. Procurorul din Elisabetopol, drept urmare acestui denunț a chemat în judecată pe preotul Vasile Smigelski și pe cei 21 alegători români pentru agitație contra statului maghiar.

Tribunalul însă a achitat pe toți acuzații pe motiv că nu există nici o lege, nici un ordin al guvernului, sau vre-o circulară a autorităților civile, cari ar opri pe români să-și cânte cântecele naționale și că aceste cântece ar constitui o agitație contra statului.

Tribunalul a constatat că textul marșului are un caracter de agitație, însă nu reiese clar contra cui se agită. Procurorul a făcut apel la Curtea de Apel din Mureș-Osorhei, însă și aici a fost respins. În urmă a recurs la forul alttreilea la

Curtea de Casație care a aprobat sentința instanței întâia.

— **Ceasuri de noapte.** În poezia cu acest titlu a dlui I. Murășan, publicată în fruntea foietonului de Duminică, s'au strecurat două groșeli regretabile de tipar.

În strofa primă, rîndul al treilea trebuie citit în modul următor:

Și toate dorm, arareori se 'ntarlă

Iar în strofa a patra, rîndul al treilea, care a fost lăsat, este următorul:

Hai suflele, hai pasăre pribeagă,

Cerem scuze cetitorilor noștri și îi rugăm să cetească frumoasa poezie a dlui Murășan în chipul arătat aici.

— **Cea dintâi școală de agricultură.** Un Roman, Furius Cressinus, scotea dintr-o bucată de pământ cu mult mai multe bucate decât vecinii lui.

Din această cauză și mai ales din gelozie Cressinus a fost învinovățit că face farmece, — căci pe vremea aceea lumea credea grozav în asemenea lucruri, și fu chemat înaintea tribunalului.

Tomându-se să nu fie osândit, îi veni în gând să organizeze o expoziție agricolă a lui singur. Drept aceea aduse și expuse în forum — piața publică și totdeauna loc de judecată — mai întâi pe fata lui, apoi căruțele cu cari căra bucatele, boii lui grași și bine nutriți. Iar cauza s'a pledat-o după cum urmează:

„Romani, întâi acestea sunt farmecele mele. După cum vedeți, sunt multe și mai am și altele pe cari nu le pot spune aici. Am munca, vegherea și sudoarea mea! În vreme ce vecinii mei dorm dimineața, eu lucrez până ce soarele mă gonește în casă.”

Cressinus a fost iertat de judecători, iar cei de față îi înecunară boii și carele cu lauri. Senatorii se coborîră dela locurile lor și cerură mâna fetei lui Cressinus pentru fiii lor. Dar aceasta întrebă pe fiecare!

„Fiul d-tale știu să lucreze pământul?”

„Nu dar vrea să învețe acest meșteșug, această artă, fără care educația unui Roman nu e desăvârșită!”

„Să vie atunci la mine, răspundea Cressinus, ca să-i învăț, căci eu nu dau fata mea decât tînărului care va ști să lucreze mai bine pământul!”

S'au înfățișat de dragul fetei vre-o douăzeci de tineri... și astfel s'a înființat cea dintâi școală de agricultură, de care se pomenește în Istorie.

— **Pentru biserica românească din Viena.** Comitetul societății româno ortodoxe jubilară imperiale pentru zidirea unei biserici române din Viena își exprimă călduroasele sale mulțumiri tuturor celor cari au grăbit să sprijinească cu *fapta* scopurile urmărite de societate. În luna Noembrie și Decembrie 1911 au încurs următoarele contribuiri:

Lista Nr. 1 colectată de d. C. Steriu & Co. (București). Subscriși dnii Angelo Grigore 100 cor., Constantin Steriu 100 cor., Emanuel Steriu 100 cor., Const. și Eman. Steriu 200 cor. Suma 500 coroane.

Lista Nr. 3 colectată de dna Lucia Cocăneanu (Câmpulung). Subscriși dnle și dnii Maria St. Nicolau 20 lei, Lucia Cocăneanu 10 lei, Tiberiu Cocăneanu 10 lei, Const. Volvurianu 5 l., Elena Volvurianu 5 l., Dumitru Volvurianu 5 l., Maria Volvurianu 5 l., Maria Iotta 5 l., Dumitru Iotta 5 l., C. Manolescu 10 l., A. Cav. Agemoglu 10 l., Elena Anagnostiade 5 l., Marie Th. Ioan 5 l., N. Gr. Iorgulescu 10 l., Anonim 2 l. 50 bani, Elena Bătăceanu 10 l., Marie Cretziano 5 l., Hagi Panteli 4 l., Athan. C. Kivu 20 l., C. Petrov 2 l., Locotenent M. Șeinescu 2 l., Căpitan Rallet 3 l., C. f. Popescu 3 l., Em. Dimitriu 3 l., Indescifrabil 3 l., Indescifrabil 2 l., Preotul I. Bărbulescu 5 l., Spirea Bumbulia 3 l., Cioboteanu 2 l., Barația 5 l., N. S. 5 l., S. Sălinăreanu 5 l., Garabod Șacargiu 3 l., A. Alexe 2 l., I. Gh. Tesileanu 2 l., I. N. Huibup 2 l., Vasile Chirea 3 l., N. Predoiu 2 l., P. Casotti (a doua subscripție) 2 l., Elena Tănăsescu 5 l. Suma 240 lei, 50 bani.

Lista Nr. 27 colectată de d. N. D. Moroeanu (advocat, București). Subscriși dd. I. B. Grueff

Cronică externă

Revoluția din Albania. Din Scutari se anunță în vilaetul Scutari triburile albaneze fac pregătiri pentru începerea revoluției. La Scutari 2500 rezerviști s'au răscolat, militia însă cu mari pierderi a reușit să înăbușe răscoala.

38 rezerviști revoluționari voind să se refugieze, au sărit în riul Drin și s'au înecat. Circulă zvonul că și în vilaetul Janina se simte o mișcare suspectă.

Guvernul turc a trimis infanterie și artilerie în cele două vilaete.

Se presupune că s'a încheiat o înțelegere între Albanezi și Bulgari pentru a proclama autonomia Albaniei și Macedoniei. Turcii, Grecii, Sârbii și Românii din Turcia sunt contra proclamării autonomiei acestor două provincii.

Agentii bulgari cuceresc aceste două provincii și agită populația să se răscole. Circulă zvonul că Anglia și Rusia sprijinesc acțiunea revoluționarilor.

Din alt izvor se anunță că Albanezii revoluționari în ascuns s'au înțeles cu valiul din Üsküb să înceteze acțiunea revoluționară și să restabilească pacea, ba chiar să nu ia parte la alegerile parlamentare. În schimbul Poarta le-a promis că le va da drepturi egale și le permite să poarte arme.

„Mali Journal” anunță că autoritățile au confiscat arhiva revoluționarilor în care s'a găsit o scrisoare a lui Dobrovici, secretar la curtea bulgară, din care rezultă că s'a pus la cale un atentat contra ministrului de război Ahmed Riza pașa. La Üsküb s'au făcut mai multe arestări.

x Înainte de inventar, scădere la prof. gente, mufuri, săculeți pentru dame, articole de piele, guckere și diferite articole cu prețuri ieftine de ocazie în prăvălia lui Hegedüs Gyula Arad, Piața Andrassy Nr. 15. Telefon 666.

100 lei, C. Apostolescu 20 lei, I. H. Pake 20 lei, și Alex. Cotofeanu 40 lei. Suma 380 lei.

Lista Nr. 58 colectată de d. Aurel Seurtu (farmacist, Giurgiu). Subscriși: D. Aur. Seurtu 10 lei și „Liga culturală” secția Giurgiu 50 lei. Suma 60 lei.

Lista Nr. 96 colectată de d. Lt. Colonel Schina (București). Subscriși dd. Lt. Col. Schina 20 lei, Albert Blank 20 lei și Louis Bizo 20 lei. Suma 60 lei.

Lista Nr. 10 colectată de d. V. Birmănescu (farmacist, București). Subscriși dd. și dra: A. I. Rosdolescu (Viena) 5 cor., G. Ionescu 1 leu, C. N. Ionescu 1 leu, C. A. Papadopol 2 lei, E. Petrescu 2 lei, V. M. Birmănescu 5 lei, Dr. N. G. Cherenbach 5 lei, Gustav Birmănescu 1 leu, Mariette V. Birmănescu 2 lei, C. Lascu 2 lei, Căpit. Popovits (Karlsburg), 2 cor. Suma predată în Viena de d. A. Rosdolescu 22 coroane.

— **Analfabeții din Ungaria.** Din o statistică, ce o publică o foaie maghiară, rezultă, că numărul copiilor din Ungaria, cari nu cercetează școala este de aproape o jumătate milion. Sunt 15 comitate, în cari numărul celor obligați a cerceta școala și totuși nu o cercetează, e mai mare de 70.000. În unele comitate numărul acestora trece de 20.000, astfel: în com. Postei 24.216, Bihor 24.178, Hunedoara 20.856 și în Maramurăș 34.890. În Maramurăș, prin urmare, dintre cei obligați a cerceta școala 47 procente nu merg la școală, în Turda-Arieș 43 proc., în com. Arad, Solnoc-Dobâca și Hunedoara 39 proc., iar în comitatul Cincului — unde numărul locuitorilor unguri e 86.4 proc. — dintre cei obligați 45 proc. nu văd școala, pentru că — n'au. Majoritatea celor obligați a cerceta școala și nu o cercetează, o au Maghiarii cu 38.2 proc., apoi vin Românii cu 35.4 proc., Nemții 4.4 proc., Slovaci 8.4 procente.

— **Mari viscole în Anglia.** În Anglia, Irlanda și Scoția, bănuie de câteva zile mari viscole. În Scoția circulația trenurilor a încetat, iar școlile au fost închise. Din nici un port nu pot să plece vapoare. Din toate părțile se anunță că numeroase persoane au perit de ger. Unui mare proprietar i-au perit 30.000 oi.

În cercul Strafford vre-o 15.000 mineri sunt în imposibilitate de a se duce la mine, drumurile fiind înzăpezite.

— **O mașină pentru votare.** Cetim în „Seara” din București: D. inginer Stelian Rusu a inventat o foarte ingenioasă mașină pentru votare.

În coloanele acestui ziar s'a vorbit mai demult despre lucrarea dlui Rusu, iar ieri d. a. am avut prilejul a o vedea funcționând.

Mașina de vot se compune dintr'un corp de casă, formată din bucăți care se pot monta cu multă ușurință.

Corpul de casă al mașinei de vot are în primul plan o tabelă pe care stau înșirate în linie dreaptă, cadrane în care se pun fotografiile candidaților.

De-asupra cadranelor sunt niște butoni pe care alegătorul trebuie să apese atunci când își exercită dreptul de vot.

Votarea cu mașina dlui inginer Rusu se face astfel:

Alegătorul după ce a prezentat cartea președintelui biroului intră în casa de vot și închide ușa.

Ușa odată închisă alegătorul nu poate ieși decât numai după ce a votat complet numărul total al candidaților, într'u cât ușa casei de vot se încuie în mod automat și se descuie tot automat îndată ce alegătorul a făcut votarea completă.

Mașina de vot e prevăzută și cu cadrane de rezervă însemnate cu zero, unde dacă alegătorul votează înseamnă că acele voturi sunt anulate.

Noua mașină de vot e construită în așa fel că pe măsură ce se face votarea în anumite cadrane, se indică în mod automat numărul voturilor, iar afară pe frontispiciul mașinei numărul votanților.

Mașina de vot a dlui inginer Stelian Rusu e foarte interesantă și a fost expusă în una din sălile de jos ale Ateneului.

— **Dela „Asociațiune”.** Și-au mai răscumpărat felicitările de anul nou următorii P. T. Domni contribuind în favorul înzestrării „Muzeului” cu următoarele sume, pentru care le exprimăm mulțămirea noastră: Alexandru Borza, Blaj, 2 cor. Dr. Izidor Pop, Lugoj, 10 cor. Ilie Dobrota, Poiana, 2 cor. Gheorghe Penția, Comoriște, 2 cor. Vasile Duma, Lăpuș, 3 cor. Dr. Gavril Buzura 3 cor. Dr. I. Dordea, Oena-Sibiiului, 5 cor. Dr. Nicolae Ilu, medic, Sibiu, 10 cor. Nicolau Tegan, protopop, Sibiu, 3 cor. Vasile Mica, Odorheiu de Sose, 5 cor. Constantin de Colbazi, Spring, 3 cor. Dr. Ioan Miclea, preot, Cislădie, 3 cor. Dr. Lucian Boreia, adv., Sibiu, 6 cor. Radu St. Mircan, Turcheș, 2 cor. Georg. Vlăssă, preot militar, Ince, 5 cor. Dr. Nicolae Cristea, adv., Oena-Sibiiului, 6 cor. Ioan Pop Papiriu, protopop, S. Szécs 5 cor. Teofil Dragomir, Lupoaia, 5 cor. Ioan Popescu,

Toplița-română, 5 cor. Familia Dr. Macelar, Măcurea, 10 cor. George Borzea, preot, Cuesd, 3 cor. Dr. Gavril Suci, Hateg, 10 cor. Dr. Ioan Bor Reteag, 7 cor. Danila Muntean, not. p. M.-Uioa, 4 cor. Laolaltă 119 cor. Colecta de mai înainte 321 cor. Suma totală 440 cor.

În același timp, biroul aduce sincera sa mulțumită în numele comitetului central, doamnei E. genia I. Paraschiv născ. Mihali, din Sebeș, săsese, care a binevoit, ea și în alți ani, a da fondului Muzeului „Asociațiunii” suma de 10 cor. întru amintirea soțului său Ioan Paraschiv fi subțud reg. și a fiului său Gregoriu și a fișale Ana. Sibiu, 19 Ianuarie n. 1912. — Bired „Asociațiunii”.

— **Cununie.** Domnișoara Florica Domian d. Toracul-mic și d. Ștefan At. Oprean din Centul-sărbesc își anunță cununia ce a avut loc 8 (21) Ianuarie în Toracul-mic.

Felicitările noastre!

— **Oferă albituri pentru mirese, lucru propriu, în secutare solidă și specială:** Helm I. atelier special p. tru albituri, Arad, Piața Libertății (Szabadság-t nr. 20.

— **Adunarea generală ordinară** a iștitutului de credit și economii „Șoimu O în Vascău se va ținea în 18 Februarie n. a. c. și nu în 17 Februarie cum s'a p blicat în „Tribuna” Nr. 3 din 1912.

— **Ziarul „Tribuna” se află de vâzare în București la Librăria „Neam Românesc”** Calea Victoriei No 10

— **Activitatea vrednică a seminarului juridic** Geréb, a arată mai bine numărul studenților și ca daților pregătiți. În semestrul trecut au fost pregă pentru riguroase 93 de inși, pentru examenul fundam tal 46 iar pentru cenzura de avocat 12 candidați. I zultatul a fost uimitor nu numai că au trecut toți preparați de institut, dar au obținut și note excepțio de bune.

De aceea toți cei ce prepară vre-un examen drept (fundamental, de stat, riguros ori cenzură) să adreseze necondiționat la acest unic institut, care p pară foarte conștiințios, în schimbul unei remunera bagatele. În toate afacerile de facultate dă lămun gratuit, Seminarul Juridic, Dr. Geréb, Cluj Stn. Fari Nr. 5. Telefon 1053.

— **Dacă vorești să bei ceai teftin, poți să încerci, d litru de rum englezesc și o cutie de ceai costă nume**

Leon Tolstoi.

201

RĂSBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare)

La cuvintele acestea, un subofiter bătrîn, care as tepta cu respect ca șeful său să-și sfîrșească cuvînta rea, pîru nemulțumit de cea din urmă reflecție.

— Trebuie să aducem gabioanele, rosti el cu seve ritate.

Ofiterul avu aerul tulburat, ca și cum ar fi înțeles că sunt unele lucruri la cari trebuie să te gîndești în tîrîna, dar de cari să nu vorbești niciodată.

— Iat-o, iat-o... O aduce... vine!... strigară deodată mai multe glasuri, și ofiterii, soldații și milițienii, de teră fuga pe șosea.

Din Borodino venea o procesiune, urcînd drumul. În frunte, mergeau infanteriști cu capetele goale, cu ar mele plecate în jos; după ei veneau preoții în vest minte sacerdotale, apoi corurile; în urma lor o icoană mare și neagră, era purtată de ofiteri și soldați.

Era o icoană sfîntă luată din Smolensk și care de atunci însoția armata. La spatele și în jurul ei, militari cu capul gol alergau ori făceau temeneli. În vîrfurile co linei procesiunea se opri. Oamenii cari purtau icoana legată de stergare, o trecură altora, preoții aprinseră din nou cădelnițele și începură iar rugile. Razele fer bînți ale soarelui cădeau drept pe ei; un vînt ușor sufla peste capetele oamenilor agitînd panglicele ce impo dubeau icoana. Cîntecele se înălțau binisor în văzduh. Printre generali cari se țineau la spatele preoților

Pierre recunoscu mai multe chipuri familiare, dar el nu le privi. Toată atențiunea lui era prinsă de expresia serioasă a soldaților, a milițienilor, cari priveau toți icoana cu ochi aprinși.

Mîltimea care înconjură icoana se dete brusc la o parte și Pierre fu deodată înghesuit din toate părțile. Kutuzow, trecînd pe acolo, venea să salute icoana. El se apropiă cu mersul său greoi și deșălat și se opri la spatele preotului. După ce-și făcu cruce cu gestul său obișnuit, el atinse pămîntul cu mîna, apoi, cu un sus pin lung, plecă capul său cel alb. El era escortat de Boenigsen și de suită. Cu toată prezența comandantului șef care atrăgea asupra-i toate privirile demnitarilor, soldații urmau să se roage fără a ridica capul.

După terminarea slujbei, Kutuzow căzu în genunchi în fața icoanei și prosternîndu-se pînă la pămînt, el făcu mai multe opintiri pentru a se scula. Când se ridică în picioare, sărută icoana lungindu-și buzele cu o pietate copilărească și naivă, după care atinse iar pămîntul. Generalii îi urmară pilda; după ei ofiterii, și în cele din urmă soldații și milițienii, cari se imbulzeau gîfăind.

Pierre clătînîndu-se de înghesuit ce era, privi în juru-i.

— Conte, Pierre Cyrilici, dta aici?

Boris Drubetzko, stergîndu-și cu mîna pantalonii pe cari îi mînjise ingenuchiînd pe jos, îl întîmplă cu un zîmbet pe Pierre. Boris era îmbrăcat cu eleganță într'o notă care indica pe militarul în campanie. El purta o redingotă lungă și biciul de cazac pe umăr, întocmai ca și Kutuzow.

Pierre îi spuse că avea de gînd să ia parte la cam panie și că examina pozițiunile.

— Iată ce trebuie făcut, îi zise Boris, și eu îți oi face onorurile taberei. De nicăiri n'ai vedea așa de bine

ca din locul unde stă Boenigsen. Eu sunt atașat la s viciul său. Și dacă dorești să faci înconjurul pozițiun vino cu noi, ne îndreptăm numai decît spre flanc stîng. La întoarcere vei petrece noaptea la mine și a face o partidă...

— Mi-ar plăcea mai mult să vizitez flancul dre se zice că e foarte tare.

— Mai tîrziu vei merge și acolo.

— Da, da... Și, știi dta unde se află regimentul p tului Bolkonsky?

— Regimentul prințului Andrei? Vom trece p fața lui, te voi însoți și acolo.

— Și ce se crede pe aici de flancul stîng?

— Intre noi fie zis, flancul stîng nu e tocmai în poziție strălucită, rosti Boris cu glasul scăzut, con Boenigsen voia cu totul altceva. El a propus să se tîrească dealul acela, dar... Boris înălță din ume serenissimul n'a voit, ori poate că a fost influențat...

Dar Boris nu sfîrși, căci în momentul acela se ap piă de ei Kaissaroff, aghiotantul lui Kutuzow.

— A! Pais Serghievici, făcu Boris cu un zîmbet d chis, explicam tocmai contelui pozițiunea. E uimicăt de bine a ghicit serenissimul planul Francezilor.

— Vrei să vorbești de flancul stîng?

— Da, da, flancul nostru stîng e foarte, fo tare.

— Cu toate că Kutuzow isgonise din statul m pe toți oamenii de prisos, Boris aflase mijlocul și păstreze un loc la cartierul general. El reușise să atașat la serviciul contelui Boenigsen care, cu toate p soanele cari îl avuseseră în serviciul lor pe Boris găseau inapreciabil.

(Va urma.)

Med. Un litru de esență pentru diferite Recheurum 50 fl.
un litru esență de rachiu 20 fl. și un litru esență pentru
Borom 40 fl.

Preservative pentru bărbați și daine buetta 40 fl.
Legături pentru vâtmătură, pentru burți precum și
alte articole se se țin de brânze se află la drogueria
„Jager” adui Fekete Mihály, Marosvásárhely, Piața
Széchenyi. Comandele peste 10 cor se trimit franco.

ECONOMIE.

— Carne din România în Austria. O firmă
din România a făcut propunerea orașului Viena,
ca anual să expedieze 5000 vite cornute și 8000
rimători la Viena și că va construi un abator la
graniță, dacă i-se vor face unele concesiuni pen-
tru acest export de carne.

Consiliul comunal a primit propunerea acestei
firme din România.

BIBLIOGRAFII.

A apărut revista literară, artistică și politică
„Luceafărul” Nr. 2, 1912 cu următorul cuprins
bogat și variat: Sextil Pușcariu: Grupări literare
și idei politice (II). Mihail Sadoveanu: Toma.
Octavian Goga: Păcat (poezie). Sandu A. Hodoș:
Cântec trist... (poezie). Maria Cunțan: De-acasă
(poezie). I. Agârbiceanu: Povestea unei vieți
(roman). Alice Călugăru: Colindă (poezie). Ae-
grotus: Liniste.

Dări de seamă: D. Tomescu: Ernest Bovet.
„Lirism, Epopeie, Dramă”.

Cronici: I. I. Lăpădatu: Chestiuni economice.
Ion Gorun: Cronică bucuresteană. Insemnări:
Actualitatea și revistele. Modernism la noi? St.
O. Iosif scoate un nou volum! Concertul de Cră-
ciun al societății „Carmen”. Teatru în liber. Sen-
tinela lui Grigorescu. † Ioan cavaler de Pușca-
riu. Șezătoarea lui Tiberiu Brediceanu.

A apărut revista literară ilustrată, săptămă-
nală „Cosinzeana” Nr. 1—1912 cu următorul cu-
prins: Z. Băresan — Cântecul (poezie). Al. Ciura
— Steaua. I. U. Soriceu — Colindă, (poezie). I.
Agârbiceanu — Dinu Natului, nuvelă. I. Borcea
— Psyche, (poezie). Mih. Gaspar — Sub Ștefan-
Vodă, (nuvelă istorică). Aurelia Pop — Moș-Cră-
ciun, (poezie). L. Rebreanu — Cântec de drago-
ste, (povestire). Livia Rebreanu — Toamnă, (poe-
zie). G. Todici — Un soare în agonie. S. Borne-
misa — Durero, (poezie). Dr. M. Hârsu — Pă-
strarea sănătății. A. Cotruș — Ursita, (poezie).
R. Mărgean — Poporale, (poezie). A. Fogazzaro
— D. Tomescu — Misterul poetului, (roman).
Spicuri literare. Flori de o zi. Ilustrații, etc.

De vânzare la „Librăria Tribuna”.

— C. Colodi. Păniile lui Tândărică, (Po-
vestea unei păpuși de lemn) cu 56 ilustrațiuni și
224 pag. Traducere din italianește de A. Buzescu,
ă 1.50 cor. plus 10 fil. porto, rec. 35 fil.

N. Iorga, Scrisori domnești. Prețul 1 cor. 50
fil. plus 10 fil. porto.

A apărut în editura librăriei C. Sfetea:
Teatru de familie (12 piese) de Th. D. Spo-
ranția și se află de vânzare la principalele librării
din București și provincie. Prețul 2 lei.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Ilie Burseșiu, Vaskóhszeleste. Am primit 7
cor. abonament pe quart. I 1912.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu,
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

Un candidat de avocat

cu practică bună, află aplicare momentană
în cancelaria avocatului Dr. Sever Isprav-
nic, Arad.

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

in

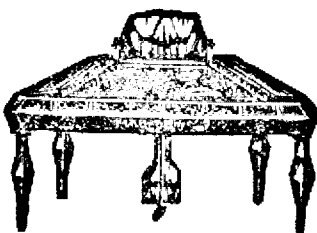
BÉKÉSCSABA—NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă „Apollo”).

TIMBALE

cu organism pa-
tentat de oțel, dând
sunete rezonante și
foarte plăcute, —
se pot căpăta și pe
rate. — Gramo-
foane cu plăci ar-
tistice, — vioare,
flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii pri-
mite ca răsplătă. Inventatorul pedalului modern
și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

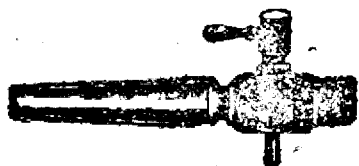
Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

Johann Seibel

strungărie artistică aranjată pe puter
de mașini în
Brașov, Strada Lungă No 45.

Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe
pentru buși, de cea mai bună calitate, apoi
dacuri, bile și popice pentru biliard și po-
picărie precum și toffelul de picioare pentru
nasă, pelângă prețurile cele mai moderate.
Celor ce cumpără a doua oară li-se dă rabat.
— Lucrări de ornament. —

Cine vrea să cumpere
vite americane

„RIPARIA PORTALIS”

pentru altoit, să se adreseze preotului Petru
Pelle din Miniș (Ménés) comitatul Arad.

mai multe
milioane
de altoi de
viță de vie

in NAGYÖSZ.

Cea mai mare școală de pepi-
nărie de viță din Europa medie.

Catalog
gratis.

ILIE BURA,

lăcătuș artistic și pentru zidiri,
BISERICA-ALBĂ,

Strada Orșova Nr. 4. (casa proprie).

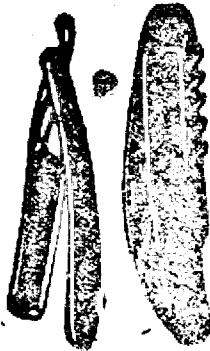
Primește orice lucrări de bransa aceasta
precum: strângerea cu fer a zidurilor, pre-
gătirea de porți și garduri de fier, bal-
coane, trepti, Ingrădini de morminte, cămine
și cuptoare etc. executate artistic și prompt.
Primește totodată spre efectuare toffelul de
reparaturi atingătoare în bransa aceasta
pelângă prețuri ieftine și serviciu pu actual.

Szighety Sándor

atelier de cuțite și tocițarie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repa-
rarea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de
bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de u-
nelle și utensilii pentru
barbieri, ca foarfeci,
brice și curele de as-
cutit etc. etc precum și
cuțite de buzunar ș. a.

Pentru barbieri se as-
cut două briciuri gratuit
dacă trimite 12 deodată

Comandele se execută
prompt și conștiințios.

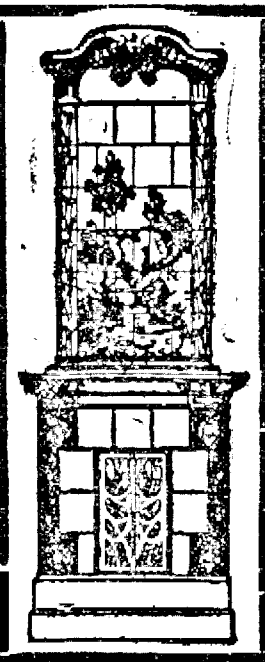
Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în
(Cluj) Kolossvár, Monostori-u. 7, am deschis un
mare magazin înregistrat și provăzut cu cuptoare din
țară și străinătate, unde se află în depozit permanent
cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de
olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigu-
rând-ul totodată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile
cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treierat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plăți la rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez luminaire cu acetin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă omorâr.

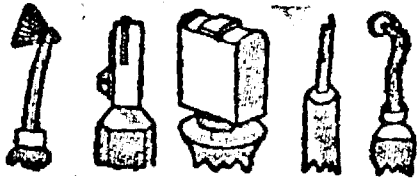
Agentura generală comerclală.

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13.

IRING HENRICH

fabrică de unelte pentru ciobotari
Ujpest, Lörincz-u. 50.

Recomandă pantofarilor și ciobotarilor precum și pielarilor unelte de brânse, calitate bună, prețuri moderate. — Comercianților se dă rabat. — Catalog gratuit și francat.

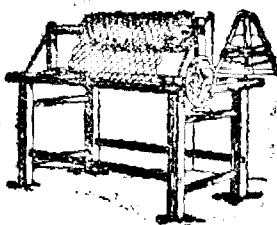
Salon de haine bărbătești

J. Schneider, Sibiu

Hermannsplatz 8, etagiul I.

Palatul Habermann. (Nagyszeben).

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene le pregătește și expediază

Várady Lajos,

fabrică de instrumente
Hódmezővásárhely,
VI, Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

Primlucrător mijlocesc.

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimit gratis și franco.

Premiat la 6 expoziții.

Réthy și Schreithofer

fabrică de cârnățarii și mezeluri.

Instalațiuni electrice.

Déva, (Piața principală).

Recomandă carne proaspătă de vită, porc, vițel, oaie și miel, carne de porc afumată, cârnățarii, slănină și unsoare în gros și în detalii. La dorință livrează unsoare topită în vase proprii. — Cumpărătorilor vechi dă scădere la preț. Serviciu prompt! — Cereți catalog!

Desfacerea ieftină a firmei

ASZÓDY

ORADEA-MARE,

Strada Kossuth, (Palatul-Sas).

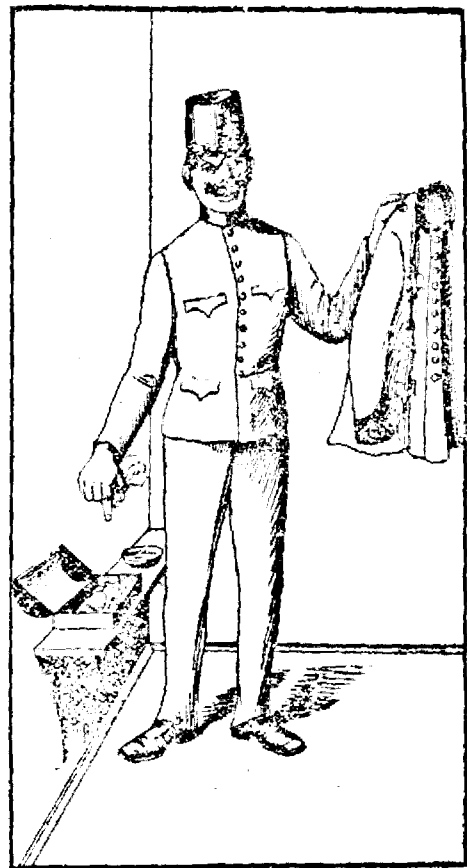
În vederea sărbătorilor de Crăciun, aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că au sosit noi transporturi de articole sudice și anume: *Curmale* calitate ce mai bună, *malaga* și *smochine*. *Castane de Tirol*, *alune italienești*, și *nuci de Cocus*, *portocale dulci*, *lămâi coapte*, *fructe zaharisite*, *prăjituri pentru ceai*, *ceai chinezesc* cea mai fină calitate. *Rum englezesc și francez*; toate cu prețuri moderate. — Mare asortiment în *bomboane de Crăciun*, *cafea prăjită*, totdeauna proaspătă, diferite compoziții din 8 feluri. — Faceți comandă de probă!

Cu stimă:

ASZÓDY MIHÁLY,

Importor de cafea, ceai, bomboane și fructe sudice.
Nagyvárad. — Telefon 635.

Îți place să porți totdeauna haine curate?

Atunci cumpărați „Casseta miraculoasă” fabricația mea proprie, cu ajutorul căreia, cureți orice pată de pe haină, de culoare cât de sensibilă, precum pete de cerneală, poame, cafea, vâpșeli etc. „Casseta” aceasta nu este ca obiect de reclamă, ci rezultatul unor încercări de 35 ani. Este bine venită pentru orice familie, care ține la curățenie. — Costă 5 Coroane și ține ani întregi. Se poate cumpăra numai dela fabrica chimică:

GUSTAV SOLINGER,

Brassó, Strada Cimitirului Nrul 5.

„IANER” cremă neunsuroasă

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea și înfrumusețarea feței. — Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de înfierbânteli, sgrăbunțe și alte necurățenii de piele. Crema aceasta zluș se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudră. Bună pentru băuturi, saloane și de ziinic folo care acopere încrețurile și e cu totul nestricăcioasă. culorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dli scorburoși și g geli bureșoși, contra mirosului greu de gură. 1 stic cor. 160; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr Excelență pentru înălturarea m trețel și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 glă 2 coroane.

„Ianer” vâpșeală pentru păr pentru a colora negru, brunet o în blond părul sur și cărunt. Nereușita colorii e exchi La comande să se noteze că părul încărunțit în ce color să se vâpșească (negru brunet). Un carton 4 coroane.

„Ianer” apă care face părul blond Pentru a vâpși în timp scurt, în băi, amiu, părul blond roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 47

Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparate lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca valoare și pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 70

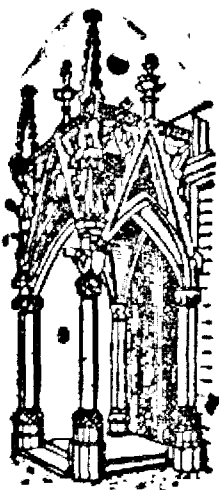
Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-utca Nr. 4.

In stabilimentul de pietrărie a lui Malrovița.

Execută și reparaază

lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, totfelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

MOBILE IEFTINE ȘI BUNE

să pot procura numai la

Prima fabrică de mobile

PETRUȚIU & PLATZ

Sibiu—Nagyszeben, Strada Sării—Salzgasse 37.

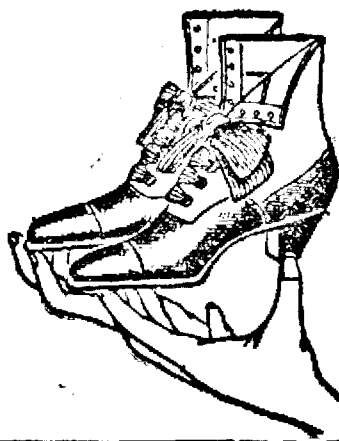
Telefon Nr. 47.

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască a cerceta, (și fără a cumpăra) MAREA EXPOZIȚIE de totfelul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică. Se atrage atențiunea asupra Atelierului propriu de SCULPTURĂ și TAPIȚERIE de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi. — Orice comandă se efectuează prompt, conștiințios, pe lângă deplină garanție și cu prețurile cele mai moderate.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă: GHETE AMERICANE ȘI FRANCEZE cusute cu mâna în atelierul propriu precum și GHETE GATA, format modern pentru bărbați, femei și copii. *Galoși, ghete comode și pentru gimnastică.* Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghete și creme excelente. Ghete pentru picioare ne-regulate și bolnave le pregătesc după măsură. La comande din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

In 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și lastruitorilor diplomă. —

Taerner Antal

auritor de biserici și saloane

Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericești apoi pregătirea tuturor lucrărilor de brânza aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericești. La dorința pregătesc prespect; pentru vederea lucrărilor în provincie merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

Damele cari voiesc să fie svelte,
încerce corsetele mele

„Neuester Schnitt”

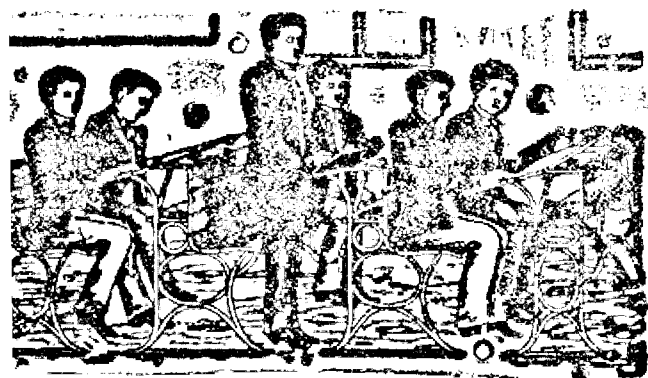
necesare la costumele »Prințes«
și »Directoire«.

CORSETE

după măsură, precum și reparaturi
se fac în acuratețe.

Gustav Zimmermann

Sibiu—Nagyszeben,
Grosser-Ring, 1. în etaj.

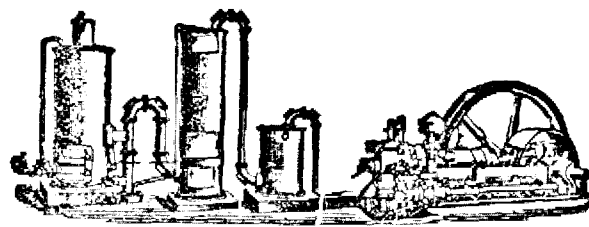
Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotelu-
lor, spitalelor și

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
dale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lă-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Garnituri de îmblătit cu benzină și
ulei, motoare de benzină, ulei și gaz.

Construcție de mori:

mori de rîjnit și măcinat, teacuri de ulei, instalații de apa-
duct, fântâni, pompe de totfelul. Prețuri ieftine, condiții
favorabile, garanții desăvârșite. Lămuriri specialiste, pro-
iect de cheltuieli și preț-curent se trimit gratis și franco.

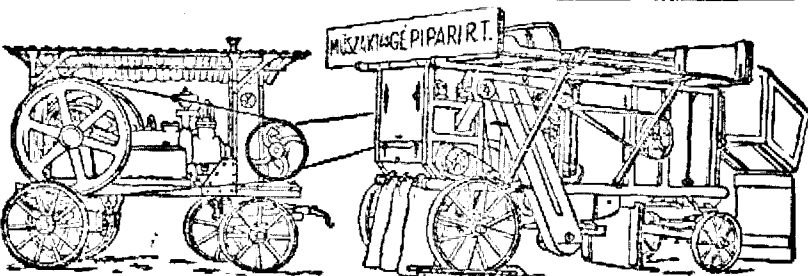
Societate pe acții pentru industria tehnică de mașini.

Műszaki- és Gépipari Részvénytársaság,
Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

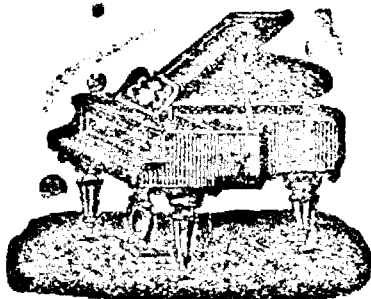
Reprezentantul pentru Arad și provincie:

LENGYEL GYULA,

atelier de motoare și mașini
Arad, (Hal-tér) Szentpál-u. 1.

Telefon Nr. 357.

Petrof Antal ^{SUCCE-}
^{SOR} **Wonka János**fabrică de piane cesar regale
Temesvár-Józsefváros,
Str. Szilágyi 13. — Magazin în Hunyadi-ut 13.

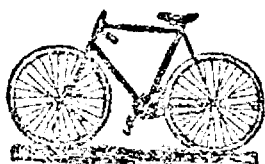
Liferează:

PIANE și PIANINEefectuate în stilul cel mai modern și
execuție promptă.Profesorii și instructorii de muzică pri-
mesc favor cuvenit.Catalog ilustrat la dorință trimis gra-
tuit și porto franco.**Leitner Sándor**

mechanic și electrotehnic

Cluj—Kolozsvár,

Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri mo-
derate: casse de bani, biciclete,mașini de cusut, gramafone
și mașini de scris. — Primește
ori-ce muncă de bransă, precum: în-
troducerea soneriilor, a lumini de
electrice și a diferitelor motoare.**Sam. Wagner,**

Prima turnătorie de fier Sibiliană.

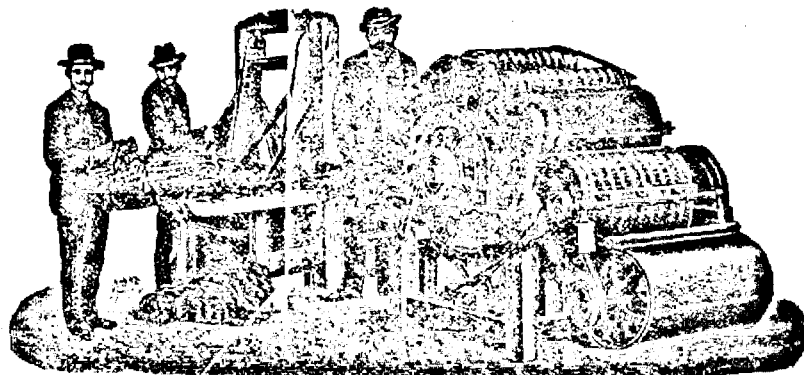
Mare fabrică de mașini agricole.

Atelier de mori și prăvălie de fier.

— NAGYSZEBEN. —

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole, exe-
cutate cu cea mai mare precauțiune. — Mașini de lână
diferite mărimi. Darace de lână. Lup pentru scărmanat lână.
Piuă pentru abale (postavuri).

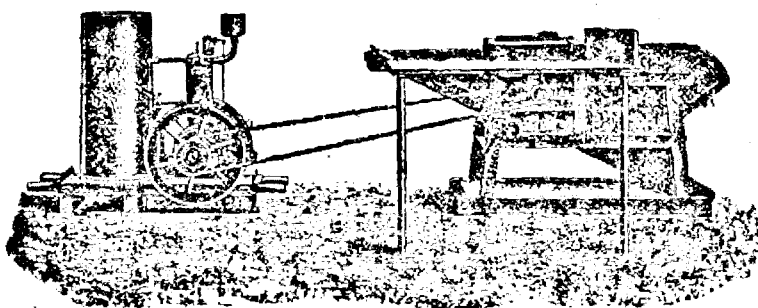
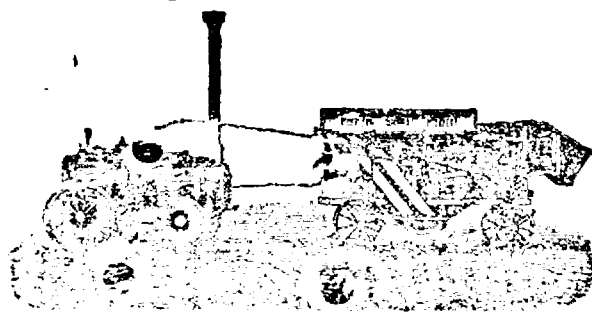
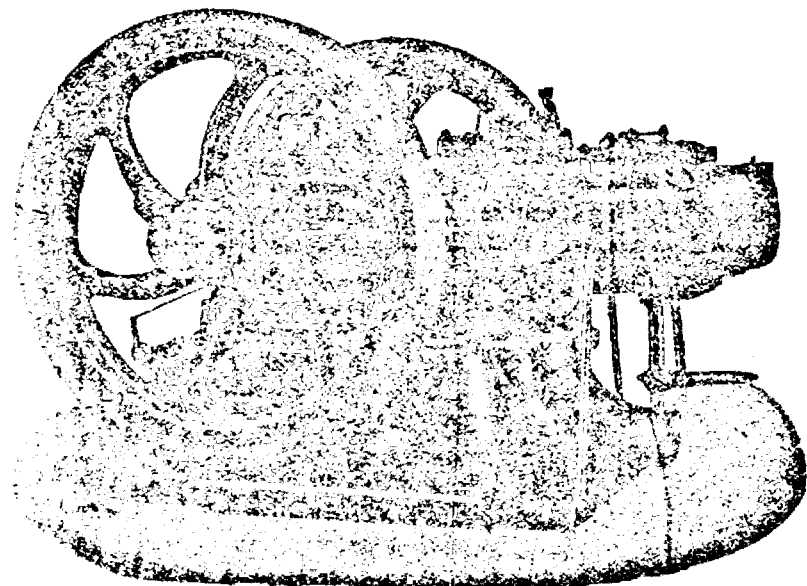
Foarte mare export în România și Orient.

Instalează: mori de orice mărime. Cilindri la mori pentru
asortat făina. — Conducte de apă etc. — Efectuează: Cele
mai bune țevi turnate pentru conducte de apă. Mare turnă-
torie de fier și alamă. Foarte mare depozit în țevi de fier
de orice dimensiune. — Cel mai mare asortiment în mașini
de treerat de orice mărime. — Foarte mare asortiment de
MOTOARE dela 2 HP în sus, — pe lângă cea mai mare
garanție. — Prețuri foarte reduse și condițiunile cele
mai avantajoase. — Explicări și cataloage la cerere gratis.

Frații Burza

Nr. telefonului 604.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1. (Casa proprie)Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării, arme și totfelul de mașini agri-
cole, mașini de trierat cu aburi, mașini de trierat cu motor și totfelul de motoare cu benzin, cu
oleiu brut și motoare sugătoare cu gaz, arangem mori cu motoare cu prețurile cele mai
moderate și cu plătire în rate.Cu garnituri pentru trie-
rat și cu prospecte pentru
mori servim bucuros, e-
ventual pentru primirea
lucrurilor acestora și fa-
cerea contractului
mergem la fața lo-
cului pe spesele
noastre.